Ազգ
Azg
23 ՕԳՈՍՏՈՍ 2007 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 151 (3803)

Հերթական հանդիպում Սոչիում

Ինչպես հաղորդում են ՀՀ նախագահի նստավայրից, այսօր աշխատանքային այցով Սոչի է մեկնել Ռոբերտ Քոչարյանը ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ հանդիպման համար: Ինչպես հաղորդել են Ռուսաստանի նախագահի գրասենյակից, Վլադիմիր Պուտինը մեկ օր առաջ արդեն ժամանել էր Սոչի: Այցի շրջանակներում նախատեսված են մի քանի հանդիպումներ, այդ թվում երկու նախագահների առանձնազրույցը: Քննարկումների առանցքում կլինեն հայ-ռուսական երկկողմ հարաբերությունների զարգացման հեռանկարները:

Վրաստանը կրկին մեղադրում է Ռուսաստանին

Վրաստանի արտգործնախարարությունը հայտարարություն է տարածել, որ օգոստոսի 21-ին Ռուսաստանը երկու անգամ խախտել է իր երկրի օդային տարածքը: Այդ առիթով Վրաստանի արտգործնախարարությունը բողոքի նոտա է հղել Ռուսաստանի արտգործնախարարությանը: Հայտարարության համաձայն, Ռուսաստանի տարածքից անհայտ ինքնաթիռները խախտել են Վրաստանի սահմանը եւ խորացել մինչեւ 5 կմ: Ռուսաստանի բանակի գլխավոր շտաբի ղեկավարությունը հերքում է Վրաստանի օդային տարածքը խախտելու փաստը:

Անաչառ հրեաներ եւ օտարներ ձայնակցում են հայերին

Հրեական կազմակերպությունը փոխում է իր դիրքորոշումը

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Հարութ Սասունյանը անդրադառնալով Մ. Նահանգներում գործող «Միություն ընդդեմ վարկաբեկման» (ՄԸՎ) հրեական կազմակերպության ներսում Հայոց ցեղասպանության հարցի վերաբերյալ ստեղծված տարաձայնություններին եւ կազմակերպության Նոր Անգլիայի տարածաշրջանային կառույցի ղեկավար Էնդրու Թարսիի պաշտոնից հեռացմանը, գրում է, որ որպես հակադարձ քայլ ՄԸՎ-ի Նոր Անգլիայի գործադիր կոմիտեն, թիկունք կանգնելով Թարսիին, որոշել է պաշտպանել հօգուտ հայերի կոնգրեսական բանաձեւը: Ավելին, նույն տարածքի շրջանային վարչության երկու ականավոր անդամներ՝ Սթիուարտ Քոհենը (Պոլարոյդ կորպորացիայի նախկին նախագահը) եւ Մայք Ռոսը (Բոստոնի քաղխորհրդի անդամը) հրաժարական են տվել ի նշան բողոքի: Ըստ Սասունյանի, լրատվական գործակալությունները նախատեսել են նաեւ այլ անդամների հրաժարականը:

Իր հերթին հրեական Բնայ Բրիթ կազմակերպության նախկին նախագահներից ճանաչված առաջնորդ Ջորջ Բեյլին կոչ է արել ՄԸՎ-ի տնօրեն Աբրահամ Ֆոքսմանին «անհապաղ հրաժարական տալ հանուն Մ. Նահանգներում հրեական համայնքի եւ աշխարհի»: Իսկ նախկին անդամներից Սթիվ Գրոսմանը Թարսիին պաշտոնից ազատելը համարել է «ֆինոտ, անհանդուրժողական եւ քայքայիչ գործողություն»: «Թեմփլ Իսրայելի» (Բոստոնի խոշորագույն սինագոգը) ավագ ռաբբի Ռոն Ֆրիդմանն էլ «Բոստոն գլոբին» հայտնել է, որ կատարվածն «աններելի վերաբերմունք է»:

Ավելացնենք, որ ըստ Բոստոնի «Պայքար» գրասենյակից ստացված լրատվության, ՄԸՎ-ն «փոխել է իր դիրքորոշումը եւ Առաջին աշխարհամարտի տարիներին տեղի ունեցած իրադարձությունները ճանաչել է որպես ցեղասպանություն»: ՄԸՎ-ի տնօրեն Ֆոքսմանը հանդես գալով հայտարարությամբ հստակեցրել է, որ թուրքերի կողմից հայերի կոտորածները «հավասարազոր են ցեղասպանության»: Նա հայտնել է, թե խորհրդակցել է պատմաբանների եւ իր բարեկամ, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր, Հոլոքոստը վերապրած Էլի Վայիզելի հետ ու համոզվել, որ հայերի հետ պատահածը ցեղասպանություն է: Այդուհանդերձ նա ասել է, թե իր կազմակերպությունը չի պաշտպանելու Կոնգրեսում շրջանառվող Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող օրինագիծը եւ հայտարարել է, որ այն «ապակառուցողական բեղում է եւ չի նպաստի թուրքերի եւ հայերի հաշտեցմանը: Ընդհակառակը, կարող է ռիսկի ենթարկել թուրք-հրեական համայնքին եւ խաթարել Թուրքիայի, Իսրայելի եւ Մ. Նահանգների միջեւ գոյություն ունեցող կարեւոր հարաբերությունները»: Նա նաեւ չի հայտնել, թե արդյոք Թարսին վերականգնվելո՞ւ է նախկին պաշտոնում:

Հ. Օ.

ՌԱԶՄԱՍԵՐՆԵՐԸ

ԱՄՆ-ը կարող է Իրանին հարվածել առաջիկա 6 ամսում

Առաջիկա 6 ամսվա ընթացքում ԱՄՆ-ը կարող է ռազմական հարված հասցնել Իրանի խաղաղական հեղափոխության պահապանների կորպուսի օբյեկտներին: Երեկ «Ֆոքս» հեռուստաընկերության եթերում նման նախազգուշացումով հանդես է եկել ամերիկացի հայտնի փորձագետ, Սպիտակ Տան նախկին օգնական Ռոբերտ Բայերը:

Նրա խոսքերով ինքը կառավարությունում ոչ պաշտոնական հարցում է անցկացրել պետդեպարտամենտում, նախագահին առընթեր ազգային անվտանգության խորհրդում աշխատող նախկին գործընկերների շրջանում:

«Հարցումը ցույց տվեց, որ Իրանի նկատմամբ վարվող քաղաքականությունը ներկայումս սառեցված է, բայց այնպիսի զգացողություն կա, որ մենք իսլամական հեղափոխության պահապանների կորպուսին հարվածելու ենք մոտավորապես առաջիկա վեց ամսվա ընթացքում», հայտարարել է Բայերը:

Նրա խոսքերով, դա կլինի ոչ այնքան պատերազմ, որքան Ջորջ Բուշի վարչակազմի պատասխանը Իրաքի եւ տարածաշրջանի գործերին Իրանի «միջամտության» կապակցությամբ:

«Տեղի ունենալու դեպքում հարվածը կլինի շեշտակի, կլինի նախազգուշացում եւ հետապնդում քարոզ հետքերով: Մենք չենք տեսնի, թե ամերիկյան զորքերն ինչպես են հատում սահմանը», ընդգծել է Բայերը:

Վախենալով տեղեկատվության արտահոսքից, Բուշի վարչակազմը թույլ չի տալիս տվյալ ծրագրի տարածումը նույնիսկ կառավարության ներսում, քանի որ դա կարող է անմիջապես հայտնվել «Նյու Յորք թայմսի» եւ «Վաշինգտոն փոստի» էջերում:

Վաշինգտոնում իր նախկին գործընկերների հետ զրուցած ԿՀՎ նախկին աշխատակիցն ավելացրել է, որ Իրանին հասցվելիք հավանական հարվածը «անակնկալ կլինի շատ ու շատ մարդկանց համար»:

Պ. Բ.

Արա Աբրահամյանի ցավակցությունը Ռուդոլֆ Խաչատրյանի ընտանիքին

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության կազմակերպությունների նախագահ Արա Աբրահամյանն իր ցավակցությունն է հայտնել Ռուդոլֆ Խաչատրյանի ընտանիքին: Ցավակցական նամակում նշվում է հայ մեծանուն նկարիչ, Ռուսաստանի գեղարվեստի ակադեմիայի անդամ, միջազգային բազմաթիվ մրցույթների ու ցուցահանդեսների դափնեկիր Ռուդոլֆ Խաչատրյանի մահվամբ հայ արվեստի մեծ կորստի մասին, հիշատակվում են նկարչի անկրկնելի դիմանկարների, գրաֆիկայի ու հասկապես բազմաչափ ֆիգուրների ստեղծման ոլորտում արժեքների կարեւորությունն ու նշանակությունը:

Հայկական ծագումով ռուսաստանցի նկարիչը երբեք չէր մոռանում իր արմատները, ակտիվորեն մասնակցում էր Ռուսաստանում հայերի համախմբմանը նվիրված աշխատանքներին, մեծապես նպաստում էր հայ-ռուսական մշակութային կապերի զարգացմանն ու խորացմանը: Ռուդոլֆ Խաչատրյանն իր մեծ ներդրման համար արժանացել էր նաեւ Ռուսաստանի հայերի միության բարձրագույն՝ «Ոսկե խաչ» պարգեւին: Նամակում նշվում է, որ նկարչի՝ մեծ կարոտի, բարի, հոգատար մարդու համբավը միշտ կլինի անմոռաց:

Ցավակցություն

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսը եւ Ռուսաստանի հայերի միությունն ի դեմս նախագահ Արա Աբրահամյանի խորազգաց ցավակցություններ են հայտնում Երեւանի գեղարվեստի ակադեմիայի ռեկտոր Արամ Իսաբեկյանին եւ մեր արվեստասեր հասարակությանը մեծանուն գեղանկարիչ **Էդվարդ Իսաբեկյանի** մահվան կապակցությամբ:

«Ուզում եմ ապրել Հայաստանում»

Ասում է ադրբեջանցի զինծառայողը

Պատերազմի եւ խաղաղության լուսաբանման ինստիտուտի հայաստանյան գրասենյակի թղթակիցը հնարավորություն է ունեցել հարցազրույց վերցնել ադրբեջանցի զինծառայող Սամիր Մամեդովից, որը կես տարուց ավելի Հայաստանում է, Երեւանի «Կենտրոն» քրեակատարողական հիմնարկում:

Մամեդովը 2006 թ.-ի դեկտեմբերի 24-ին միտումնավոր հայ-ադրբեջանական սահմանի Իջեւան-Ղազախ ուղղությամբ հատել է ճակատի գիծը եւ ինքնակամ հանձնվել է հայկական զինված ուժերին: Սահմանն անցնելու հաջորդ օրը նա բերվել է Երեւանի «Կենտրոն» քրեակատարողական հիմնարկ եւ այս ժամանակահատվածում այնտեղից դուրս չի եկել:

«Ես ուզում եմ ապրել Հայաստանում, ուղղակի չգիտեմ՝ մի տոկոս հնարավորություն կա՞, որ ինձ թույլատրեն այստեղ ազատության մեջ ապրել», ասում է Սամիր Մամեդովը IWPR-ին:

Սամիր Մամեդովի հետ զրուցում ենք Երեւանի «Կենտրոն» քրեակատարողական հիմնարկում: Փոքրիկ սենյակ է, որտեղ սեղան ու աթոռներ կան: Ինձ ու Սամիրին մենակ էին թողել: Սամիրը հանգիստ է, սակայն 10-ական րոպե ընդմիջումներով սիգարետ է ծխում: Խոսում է առանց լարվելու, հայերենն ու ռուսերենը խառնելով իրար:

Սամիրը պատմում է, որ նամակ է ուղարկել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին եւ խնդրել է իրեն փախստականի կարգավիճակ տրամադրել:

Տես էջ 8

Հայաստանում կա՞ աֆրիկյան ժանտախտի վտանգ

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության սննդամթերքի անվտանգության եւ անասնաբուժական պետական տեսչության պետի տեղակալ **Գեւորգ Թովմասյանը** «Նովոստի Արմենիա» գործակալությանը տված հարցազրույցում նշել է. «Տավուշի մարզում մենք հայտնաբերել ենք ժանտախտի հետքեր, սակայն վերջնական եզրակացությունը հայտնի կլինի մի քանի օրից»: Թովմասյանը նշել է, որ իրենք հրավիրել են Վրաստանի իրենց գործընկերներին, որովհետեւ նախկինում նրանք գործ ունեցել են աֆրիկյան ժանտախտ հիվանդության հետ: Նա հայտնել է նաեւ, որ գործնական քայլեր են արվում հնարավոր հիվանդության տարածումը կանխելու համար:

Լիտվան Հայաստանում կունենա իր դեսպանությունը

Ինչպես հաղորդել է Ռեգնում գործակալությունը, երեկ Լիտվայի կառավարությունը որոշում է ընդունել Հայաստանում դեսպանություն բացել: Որոշումը ուժի մեջ է մտնելու այս տարվա նոյեմբերի 1-ից: Հիշեցնենք, որ մինչ այդ Լիտվայի շահերը Հայաստանում ներկայացնում էր Մոսկվայում գտնվող դեսպանատունը: Լիտվայի կառավարությունում նշել են, որ Հարավային Կովկասում քաղաքական ակտիվ ներկայությունը այդ երկրի համար առաջնային խնդիր է:

Հայ կաթողիկոսներից վերջինը Ջավախք է այցելել Խրիմյան Հայրիկը

Ազգի խնդիրը վրաց իշխանությունների համար՝ ջավախահայությանը ճնշելու գործիք

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Վրաստանում հայությունը նոր խնդիրների առաջ է կանգնած: Վրաստանի հայություն ասելով՝ ջավախահայությանն ու մյուս վրացական տարածաշրջանների հայերին առանձնացնելով երեկ «Փաստարկ» ակումբում նոր փուլի ձեւավորման մասին իր կարծիքը հայտնեց «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահ, Ազգային ժողովի պատգամավոր **Շիրակ Թորոսյանը**:

Բացի սփյուռքում հայկական համայնքներին հատուկ խնդիրներից, Թորոսյանի համոզմամբ, Ջավախքում հայերն ունեն առանձնահատուկ խնդիրներ, քանի որ իրենց պատմական հողի վրա են, եւ ի թիվս սոցիալ-տնտեսական խնդիրների, ունեն նաեւ քաղաքական, հոգեւոր հարցեր: Ընդ որում, հենց այս երկու վերջին խնդիրների առնչությամբ «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահի կարծիքն այն է, թե դրանք շատ լուրջ են եւ արագ լուծման կարիք ունեն:

«Ազգի» ընթերցողները ծանոթ են, որ նախորդ շաբաթ Վրաստանի պատրիարք Իլյա Երկրորդը վրացական եկեղեցիներ այց ձեւակերպմամբ եղավ Ջավախքում, երբ այդ տարածաշրջանում, ըստ էության, վրաց եկեղեցին հետեւորդներ չունի՝ բացառությամբ վերջերս Ջավախքում ստեղծված երկու մենաստանների մի քանի վանականների ու միանձնուհիների: Հիշեցնելով այս մասին՝ Շիրակ Թորոսյանն ընդգծեց, որ հայ կաթողիկոսներից վերջինը այս տարածաշրջան այցելել է Խրիմյան Հայրիկը դեռեւս 1905 թվականին:

Մինչդեռ Ազգային ժողովի նորընտիր պատգամավորի կարծիքով, վաղուց ձեւավորվել է Ջավախքում առանձին թեմ ունենալու հրամայականը, այլ ոչ փոխառաջնորդարան: Թորոսյանը նաեւ վստահ է, որ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը կայցելի տարածաշրջան: Սամցխե-Ջավախքում ամեն տարի մի քանի եկեղեցի է վերաբացվում, սակայն դրանք մնում են անտարավոր, որ եւս Հայ առաքելական եկեղեցու խնդիրներից է:

Տես էջ 2

Մարդու իրավունքների պաշտպանները պաշտպանության կարիք ունեն

Երեկ մամուլի ասուլիս էին հրավիրել քաղաքացիական հասարակության նախաձեռնող խմբի անդամները, որոնց թվում էին **Արթուր Սաքունցը**, ԱԺ պատգամավորներ **Զարուհի Փոստանջյանն** ու **Վարդան Խաչատրյանը** («Ժառանգություն» կուսակցությունից): Ասուլիսը նվիրված էր չորս քաղբանտարկյալների (Արման Բաբաջանյան, Ժիրայր Սեֆիլյան, Վարդան Մալխասյան, Ալեքսան Արզումանյան) իրավունքների պաշտպանության գործողությունների ընթացքում տեղի ունեցած տհաճ միջադեպին: Համահայկական խաղերի բացման օրը, ինչպես տեղեկացրեց Զարուհի Փոստանջյանը, մի քանի երիտասարդների եւ Սեդա Մելիքյանի («Փաստաբաններ մարդու իրավունքների համար» ՀԿ) նկատմամբ ոստիկանների ու քաղաքացիական հագուստով անհայտանձանց աշխատակիցները իրականացրել են մի շարք անօրինական քայլեր: Տիկին Զարուհին պարզաբանեց, որ քաղբանտարկյալների պաշտպանության խնդիրներից էր (ստորագրահավաքից հետո) թռուցիկների տարածումը, որն էլ փորձել են իրականացնել հենց Համահայկական խաղերի պաշտոնական բացման արարողությունից առաջ, նկատի ունենալով լայնածավալ տեղեկատվություն տարածելը եւ պոքլեմի մասին բարձրաձայնելը՝ սփյուռքահայերի շրջանում նաեւ: Սակայն 15 րոպե անց ոստիկանը փորձել է խլել թռուցիկները, քաշքշել: Ավելին՝ ոչ քաղաքացիական հագուստով 5-10 անձինք շրջափակելով կանանց, հորդորել են տեղից չշարժվել (մայոր Աղաբալյան) ու ամեն կերպ փորձել են ստուգել պայուսակները: Խմբված տղաներից մեկը հափշտակել է Զարուհու պայուսակը, քաշքշել ու մարմնական վնասվածքներ հասցրել նրան: Կատարվածի մասին պատգամավորը զանգահարել է իր գործընկերներին, որոնք էլ դիմել են Կենտրոնի ոստիկանություն: Ավելին, երբ պատգամավորը հայտարարություն է տալիս ոստիկանության բաժնում, նրան վերադարձնում են պայուսակը, սակայն որոշ փաստաթղթեր չեն եղել պայուսակում:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Երեկ Զարուհի Փոստանջյանը ոստիկանությունից ստացած փաստաթղթով դիմել է դատական բժշկի ու մինչեւ վերջ պայքարելու է, որ քրեական գործ հարուցվի դեպքի կապակցությամբ, քանի որ մի քանի դրվագներով խախտվել են ՀՀ քաղաքացու ազատ տեղաշարժի, տեղեկատվության տարածման եւ էլի շատ կետեր:

Նշեմ նաեւ, որ երեք երիտասարդների, որոնց մարզադաշտից տարել էին ոստիկանության բաժին, մի քանի ժամ պահելուց հետո բաց են թողել ու խստագույնս սպառնացել: Վիրավորական ու գռեհիկ բառեր են ասվել նաեւ պատգամավորին ու անգամ սպառնացել՝ «քացու տակ կգցենք, կհասկանաք...»: Ե՛վ Արթուր Սաքունցը, ե՛ւ Վարդան Խաչատրյանը, պարզաբանելով, թե ինչպես են խոչընդոտում ու արձագանքում քաղբանտարկյալների, մարդու իրավունքների պաշտպանության յուրաքանչյուր կատարված քայլին, նշեցին, որ մարդու իրավունքների պաշտպանները պաշտպանության կարիք ունեն մեր երկրում, ուր ամեն բան ծաեկադմփոց է արվում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հայ կաթողիկոսներից վերջինը Ջավախք է այցելել Խրիմյան Հայրիկը

1-ին էջից

Եվս մեկ լուրջ հիմնախնդիր է ջավախահայության համար մնում՝ հայոց լեզվի կարգավիճակի հարցը: Ըստ Շիրակ Թորոսյանի, Վրաստանի իշխանություններն առիթ դարձնելով վրացերենին չտիրապետելը, փորձում են ճնշում գործադրել ջավախահայության վրա, մինչդեռ Ջավախքի բնակչության 95-96 տոկոսը հայեր են ու վրացերեն չգիտեն ոչ իրենց մեղքով: «Ես ոսկե մեդալով եմ ավարտել դպրոցը (Նինոծմինդայի Գանձա գյուղում-Ա. Հ.), բայց վրացերենին չեմ տիրապետում: Ինձ դասավանդել է մի հույն համայնքի Ծալկայի շրջանի գյուղերից, որ թերեւս ինքն էլ չէր տիրապետում վրացերենին», վրացերենի յուրացման սեփական փորձն այսպես ներկայացրեց Թորոսյանը:

Լեզվի միջոցով «մաքրումներով», Թորոսյանի վկայությամբ, ճնշվում են հայ պաշտոնյաները Ջավախքում, հայկական դպրոցների տնօրենները փոխարինվում են վրացիներով, երկու տարի անց դպրոցների տնօրենների նման «կաստեսավորվեն», իսկ իրականում վրացերենի չիմացության պատճառով վաս վիճակում կհայտնվեն նաեւ հայկական դպրոցների մանկավարժները: Եվ եթե ավելացնենք, որ 2012 թվականին ազգային դպրոցներում հայերենով կդասավանդվի միայն հայոց լեզու եւ գրականություն առարկան, ապա կարելի է ենթադրել, որ վրացական իշխանությունները վրացերենը զենք են դարձրել ընդդեմ ազգային փոքրամասնությունների:

Մինչդեռ ջավախահայերը երբեք, ըստ Թորոսյանի, չեն մերժել լեզվին տիրապետելու անհրաժեշտությունը, բայց ոչ առանց ժամանակ տրամադրելու, հատկապես, առանց համապատասխան մեխանիզմների ստեղծման: «Ջավախք» հայրենակցական միության նախագահը հիշատակեց դեռեւս անցյալ տարի Հայաստանի կառավարության՝ երկլեզու բուհ Ջավախքում ստեղծելու առաջարկը, որ, սակայն, մնաց անպատասխան:

Լեզվի հետ կապված իրավիճակը հարուցել է ջավախահայության դժգոհությունը, եւ տեղական մակարդակում քննարկվում է հայոց լեզվին տարածաշրջանային լեզվի կարգավիճակ տալու պահանջով Վրաստանի խորհրդարան դիմելու հարցը, որի ձգձգումը կապված է մասնավորապես Ախալքալաքի սակրեբուլոյի նախագահի՝ գործին ընթացք չտալու պատճառով:

«Ազգը» անդրադարձել է հայոց լեզվին տարածաշրջանային լեզվի կարգավիճակ տալու խոչընդոտներին, որ թեեւ Վրաստանը վավերացրել է ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանության միջազգային փաստաթուղթը, սակայն արել է շատ յուրօրինակ վերապահումներ: Հետաքրքրական է, որ այդ վերապահումներից մեկն էլ, օրինակ, այնպիսի ձեւակերպում ունի, որի համաձայն քանի դեռ չի վերականգնվել Վրաստանի տարածքային ամբողջականությունը, չեն լուծվել Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի խնդիրները, կոնվենցիան չի մտնում ուժի մեջ:

Մինչդեռ այդ փաստաթղթի գործարկման դեպքում նախ հնարավոր կլինի հայերենին տալ տարածաշրջանային լեզվի կարգավիճակ, Ջավախքում տեղանունների պարագայում կիրառել հայերեն հնչողությամբ տարբերակները, եւ Հայաստանի հետ կկնքվեն այնպիսի պայմանագրեր, որոնցով կապահովվի աջակցություն ջավախահայությանը:

Առավել հետաքրքրական են այդ տարածաշրջանին քաջատեղյակ Շիրակ Թորոսյանի եզրահանգումները: Մասնավորապես, Թորոսյանի խոսքերով, Ջավախքի բազմաթիվ խնդիրների չլուծման դեպքում կամ այս տարածաշրջանն ամբողջապես կհայաթափվի, կամ էլ ժողովուրդը սեղմված ոտքի կկանգնի: Եվ եթե վրաց իշխանությունների այսօրինակ մոտեցումը կարող է տանելի լինել Հայաստանի համար, դա չի ների հենց ջավախահայությունը: Ու չնայած ասվում է հայաթափություն, բայց, ԱԺ պատգամավորի մասնագիտմամբ, դա չի նշանակում, թե վաղը Ջավախքում հայ չի լինի:

Ջավախքում դպրոցներ են վերանորոգվում, մյուս տարի նախատեսվում է Նինոծմինդայի շրջանում որեւէ չնորոգված դպրոց չթողնել: Իսկ **«Ազգի»** հարցին, թե այդ ամենում որքան է մասնակից Հայաստանի Հանրապետությունը, եւ ինչպես է Շիրակ Թորոսյանը գնահատում հայկական իշխանությունների մոտեցումը Ջավախքի խնդրին, պատգամավորը պատասխանեց. «Ինչ խոսք, Հայաստանի իշխանությունները զգուշավոր քաղաքականություն են վարում Ջավախքի խնդիրների հանդեպ»: Ինչ վերաբերում է մեր իշխանավորների այցելություններին, ապա այդպիսիք, ըստ Թորոսյանի, լինում են, որոնցից վերջինը արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի այցելությունն էր: «Վարդան Օսկանյանը տպավորված էր Ջավախքի ժողովրդի տոկունությամբ եւ «տպավորված էր» Ջավախքում տիրող ծանր իրավիճակով»:

ԱՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՆԳՐՎԱՆ

Խորհրդարանական ընտրությունները «ծերացրել են» Հեղինե Բիշարյանին

Ընդամենը մեկ ամսից «Օրինաց երկիր» կուսակցությունը կմտնի խիստ եռուն քաղաքական փուլ, իսկ մինչ այդ կշարունակի հանդիպել քաղաքական տարբեր ուժերի հետ՝ չափելու նախագահական ընտրություններում Արթուր Բաղդասարյանի վերելքի սահմանն ու հեղինակության կշիռը: Կուսակցության փոխնախագահ Հեղինե Բիշարյանն, անշուշտ, կասկածի նշույլ անգամ չունի, որ իրենց թեկնածուն անպարտելի է, որ նրա նմանը մեր քաղաքական դաշտում գոյություն չունի, որ բացի նրանից ուրիշ ոչ ոք արժանի չէ Հայաստանի նախագահի աթոռին բազմելու: Ահա թե ինչու են իշխանական կուսակցությունները ձգտում վարկաբեկել ինչպես նրա, այնպես էլ կուսակցության անունը: Կուսակցության շարքերը նոսրանալու մասին լուրերը, Բիշարյանի տնդմամբ, ստահոդ են, «որեւէ բարոյալքում չկա, բոլորիս է հայտնի, որ կուսակցության դեմ տարվեց «սեւ փիար»: Որեւէ քաղաքական ուժ թող չպարծենա: Մեր դեմ պայքարում ու խոսում էին քաղաքական բոլոր ուժերն ու թիմերը, որի արդյունքում մեզ գոնե 100 հազար ձայն մնաց: Դա հերոսություն էր, հզոր աշխատանքի արդյունք: Ունենք 100 հազար կուսակցական եւ, այո, մաքրում ենք մեր շարքերը: Ինքներս ենք մեր շարքերից հանում այն կուսակցականներին, որոնց հետ գնալու ճանապարհ չունենք: Ուզում ենք մեր կուսակցությունն ավելի փոքրացնել, լինել փոքրաքանակ եւ այդպես շարունակել, որովհետեւ փորձը ցույց տվեց, որ կարող ենք լինել ավելի քիչ եւ հավաքել ավելի շատ ձայն: Ասում եմ ձեզ, որ «Օրինաց երկիր» մտնելն այսօր դժվարացել է, ամեն մարդ չի կարող մտնել մեր կուսակցության մեջ»:

Ժողովրդի հետ անմիջական շփումները Բիշարյանին շատ բան են հուշել. բոլոր մարզերում ու գյուղերում շրջելուց հետո հիմա լավ գիտի, թե քաղաքական ո՞ր գործիչն է ժողովրդի աչքի լույսը, ո՞րը՝ փուշը: Նախագահական ընտրություններում ով էլ իր թեկնածությունը դնի, թեկուզ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, ժողովուրդն անպայման իր խոսքը կասի: Բիշարյանին ամենից շատ զարմացնում է իշխանությունների հանգիստ կեցվածքը. «Ըստ երեւույթին խորհրդարանական ընտրությունը հիմնաքար է դարձել նախագահական ընտրությունների համար»:

Խորհրդարանական ընտրությունները «փողի ընտրություններ» էին, որոնցում ինքը 10 հազար ձայն է ստացել իբր առանց կոպեկ ծախսելու, իսկ իր կողքին եղել են մարդիկ, որոնք ծախսել են միլիոններ: Ու եթե նախագահական ընտրությունների ժամանակ ժողովուրդը կատարի ոչ թե փողի, այլ խղճի ընտրություն, «Օրինաց երկրի» փոխնախագահի կարծիքով, վիճակն անպայման կփոխվի: Մեր ժողովուրդը, նրա հայացքով, սարսափելի վատ է ապրում, հակառակը տեսնում են միայն նյութապես ապահովված քաղաքական գործիչները, օրինակ, Գալուստ Սահակյանը, որը «երբուդային տախտակի մի քանի գծեր ու չգիտես ինչ հնարավորություններ ունի»: «Զարմանում եմ, որ Սահակյանը հայտարարում է, թե ժողովուրդը լավ է ապրում: Ի վերջո, մարդիկ պետք է արժանապատվություն ունենան: Շատ կարեւոր է, երբ մարդն իր սեփական բարոյական արժանապատվության տերն է լինում: Եթե իր ընտանիքը լավ է ապրում, պետք է այնտեղից դուրս գա ու գնա ժողովրդի մեջ: Նույնիսկ բանվորի համար աշխատանք չկա մեր երկրում, մարդիկ գնում են արտագնա աշխատանքի, որովհետեւ իրենց

պապական Հայաստանի հետ չեն կապում: Մեզ մոտ զարգանում են միայն կազինոներն ու ռեստորանները, դրանից այն կողմ չենք գնում: Երեք ամիս առաջ Ծենգավիթի համայնքում հանդիպել եմ իմ հազարավոր ընտրողների հետ, այցելել եմ մոտ հազար ընտանիքի: Հիմա մտածում եմ, որ եթե աշխատավարձս բավարարի, մեկի տուն պարոններ կուղարկեմ, մեկին՝ հացի փող, մյուսին՝ դեղի փող: Եթե ինձ չեք հավատում, եկեք ձեզ տանեմ Ծենգավիթի համայնք՝ մեր լավագույն համայնքներից մեկը, եւ ականատես կլինեք, թե ինչպես է ապրում մեր ժողովուրդը: Ես ողբերգություն եմ ապրել ընտրություններից հետո: Ոչ թե այն պատճառով, որ մեծամասնական թեկնածու չեմ եղել, այլ որովհետեւ տեսել եմ, թե ինչպես է ապրում մեր ժողովուրդը: Կարող եմ ասել, որ խորհրդարանական ընտրություններից հետո ծերացել եմ», «Հայացք» ակումբում երեկ ասաց Բիշարյանը:

Ու քանի որ լրագրողների աչքից ոչինչ չի վրիպում, ակնարկ արվեց նրա մազերի նոր գույնի մասին, որը «իմիջի փոփոխության հետ ոչ մի կապ չունի: Բիշարյանն իր դեմքը երբեք չի փոխել»:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Դեղորայքից թունավորում

Օգոստոսի 21-ին, ժամը 23.50-ին դեղորայքային թունավորման նախանշաններով Գյումրիի «Սամարիթեր» հիվանդանոց է տեղափոխվել նույն քաղաքի բնակիչ, 1984 թ. ծնվ. Ն. Մեսրոպյանը: Ըստ բժիշկների, տուժածի վիճակը բավարար է:

Վրաերթ մահվան ելքով

Օգոստոսի 21-ին Երեւան-Էջմիածին ճանապարհին 1981 թ. ծնվ. Ֆայզր Շ.-ի վարած «Ռենո» մակնիշի ավտոմեքենայով վրաերթի է ենթարկվել 1958 թ. ծնվ. Գայանե Վարդանյանը, որը տեղում մահացել է: Կատարվում է նախաքննություն:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԵ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Ուկրաինայի դեսպանը պաշտպանում է իր երկրի արտադրողի շահերը

Ոտնահարել է ԱԺ պատգամավոր Ս. Ալեքսանյանի ընկերությունը

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի (ՏՄՊՊՀ) քննարկման երեկվա թեման բավական ուշագրավ էր եւ մի հրաշալի օրինակ, թե ինչպես պետք է պաշտպանել սեփական երկրի արտադրողի շահերը ոչ միայն քո, այլեւ ուրիշի երկրում:

Հայաստանում Ուկրաինայի դեսպան Ալեքսանդր Բոժկոն եւ ուկրաինական «Իմիջ հոլդինգ» ընկերությունը դիմել են տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովին` բողոքելով, որ «Սալեքս գրուպ» ընկերության արտադրած «Խլոպցի» անվամբ օղու

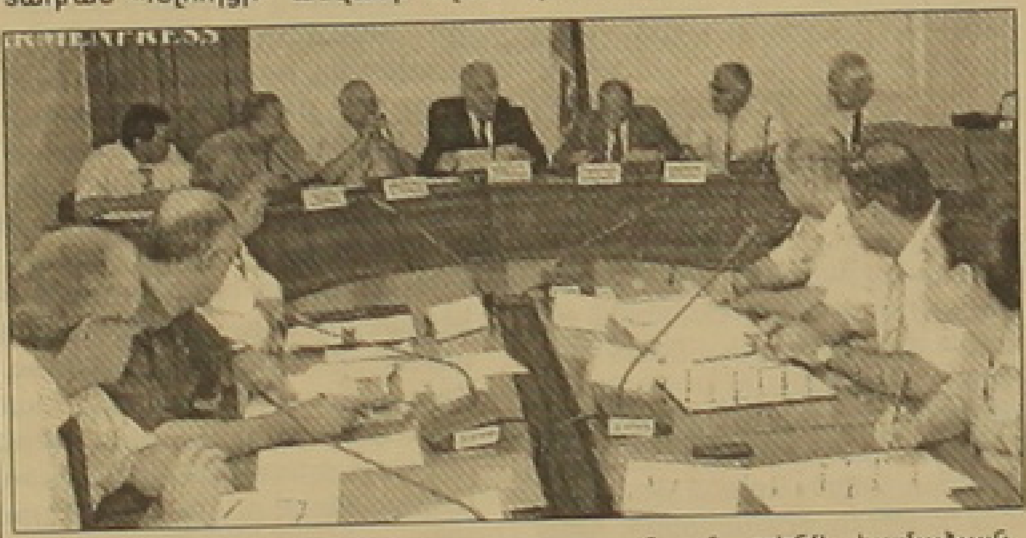

շշի արտաքին ձեւավորումը (շիշը, խցանը եւ պիտակները) ամբողջությամբ նմանեցված են «Իմիջ հոլդինգ» ընկերության արտադրած «Խորտիցա» անունով արտադրանքի արտաքին տեսքի տարբերակիչ առանձնահատկություններին: Սա փաստորեն, անբարեխիղճ մրցակցության դրսեւորում է եւ մոլորության մեջ է գցում սպառողներին:

ՏՄՊՊ հանձնաժողովը շուկայում անցկացրած հետազոտություններով պարզել է, որ նույն «Սալեքս գրուպ» ընկերությունն արտադրում է նաեւ «Մոսկովսկայա», «Ստարայա ստոլիցա» եւ «Գժելկա» անուններով օղիներ, մինչդեռ այդպիսի ապրանքանիշեր «Սալեքս գրուպ» ընկերության անունով գրանցված չեն: Այդ ապրանքանիշերը սեփականության իրավունքով պատկանում են այլ ընկերությունների, բայց այնքան են նմանեցված ուրիշի ապրանքանիշերին, որ շփոթություն են առաջացնում: Փաստորեն, հիշյալ ընկերությունը նաեւ օղու 4 տեսակի արտադրանքով խախտել է «Տնտեսական մրցակցության մասին» ՀՀ օրենքը` թույլ տալով անբարեխիղճ մրցակցություն: Հիշեցնենք, որ «Սալեքս գրուպ» ընկերության սեփականատերը Ազգային ժողովի պատգամավոր Սամվել Ալեքսանյանն է: ՏՄՊՊ հանձնաժողովը «Սալեքս գրուպ»-ին մեկ անգամ արդեն տուգանել է եւ այս երկրորդ անգամ, օրենքի համաձայն, հանձնաժողովն ընկերության նկատմամբ կիրառեց 1 մլն դրամի տուգանք: Բացի այդ, իրավախախտումը դադարեցնելու եւ հետագայում բացառելու մասին ընկերությանը հանձնարարություն տրվեց:

Հանձնաժողովի երեկվա նիստում մի քանի օղի արտադրողների գործունեությանը նույնպես անդրադարձ եղավ: Հանձնաժողովը կես մլն դրամ տուգանքի ենթարկեց «Էրեբունի ալկո» ընկերությանը` «Ուկրաինսկայա վոդկա» անունով օղի արտադրելու համար, քանի որ նման ապրանքանշան մեր երկրում գրանցված չէ, իսկ ընկերությունը նման մոտեցմամբ մոլորեցնում է հասարակությանը` տպավորություն ստեղծելով, թե հիշյալ արտադրանքը կարող է ուկրաինական ծագում ունենալ: Անբարեխիղճ մրցակցության համար նույնչափ տուգանքի ենթարկվեց նաեւ «Ֆավորիտ ալկո» ընկերությունը:

Շարունակվում են դժգոհությունները «Հեռուսաշուկա» ընկերությունից: Ընկերության դեմ բողոքներից մեկին երեկ անդրադարձավ նաեւ ՏՄՊՊ հանձնաժողովը: Էջմիածնեցի մի քաղաքացի հանձնաժողովին բողոքել է «Հեռուսաշուկա» ընկերությունից` նշելով, որ իր գնած «Սփին սպա» անունով էլեկտրական մերսիչը որակական հատկանիշներով չի համապատասխանում գովազդում հայտարարվածին: Քաղաքացին դժգոհել է, որ հակառակ երաշխիքային կտրոնի առկայությանը` ընկերությունը չի ցանկանում վերանորոգել սարքը կամ փոխարինել նորով: Հանձնաժողովը դադարեցրել է ընկերության նկատմամբ հարուցած վարչական վարույթը, քանի որ քաղաքացին հետ է վերցրել իր դիմումը` հավաստելով, որ ընկերությունը բավարարել է իր բոլոր պահանջներն այն բանից հետո, երբ հանձնաժողովը վարչական վարույթ է հարուցել:

«Սպառողների իրավունքների պաշտպանություն» հասարակական կազմակերպությունը հանձնաժողովին է դիմել «Արմենտելի» դեմ բողոքով` նշելով, թե ընկերության գովազդներից մեկում խախտվում է սպառողների պատշաճ տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը: Հանձնաժողովականները, սակայն, այն եզրակացության են եկել, որ ընկերության գովազդը չի կարող մոլորեցնել սպառողներին, ուստի եւ դադարեցրել է վարույթը:

ՏՄՊՊ հանձնաժողովը 5 հարյուր հազարական դրամով տուգանեց նաեւ «Սեւանի հացամթերքների արտադրական միավորում» եւ «Գնդիկ բոքոնիկ» ընկերություններին, որոնք հրաժարվել էին տեղեկատվություն տրամադրել:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Շավարշ Քոչարյան. «Ժողովուրդը մեղավոր չէ»

«Ժանրի ճգնաժամ», սա Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի բնութագրումն է ըստ Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Շավարշ Քոչարյանի: Նրա իսկ բացատրությամբ այն վիճակն է, երբ միջոցը փոխարինել է նպատակին` խնդիրներ լուծելու միջոց հանդիսացող իշխանությունը եւ ընդդիմության, եւ իշխանության համար ինքնանպատակ է դարձել: ԱԺԿ ղեկավարի կարծիքով, Հայաստանում ծրագրերն ու գաղափարները մղվել են հետին պլան, իսկ առաջին պլանում միայն անձերի խնդիրն է, ինչի համար ժողովրդին են մեղադրում, սակայն Շավարշ Քոչարյանի կարծիքով, ժողովուրդը մեղավոր չէ: Այս մասին երեկ «Ումբաք» ակումբում տեղի ունեցած ասուլիսում խոսեց ԱԺԿ նախագահը: Նրա կարծիքով, «իրականում ժողովուրդը երբեք անարձագանք չի մնացել քաղաքական դաշտի առաջարկած հանուն Հայաստանի դրական քայլերին: Մի քիչ կարող է անսպասելի հայտարարություն անեմ, եթե փորձենք քաղաքական դաշտն ամբողջությամբ իրար միավորել եւ բնութագրել, ապա կարծում եմ, որ ամբողջ քաղաքական դաշտը գումարային, ընդդիմադիր է: Ընդդիմադիր է սեփական ժողովրդին»:

Բանախոսի կարծիքով, քաղաքական դաշտում բոլորի ընտանեկան-կլանային շահով առաջնորդվելու հետեւանքով կուսակցությունները փոքրացել ու զրկվել են հասարակության վրա ազդեցություն գործելու անհրաժեշտ կառույցներից, բացառությամբ իշխանական կուսակցությունների, որոնք ֆինանսական միջոցներ ունեն:

2008 թվականի ՀՀ նախագահի ընտրության հարցին անդրադառնալով` Շավարշ Քոչարյանը հայտարարեց, որ սահմանադրության փոփոխություններից հետո նախագահի պաշտոնը գերագնահատելը սխալ է, իսկ իշխանության հարցը Հայաստանում լուծվել է խորհրդարանի ընտրությամբ. «Ընտրվող նախագահը դեռ չի նշանակում իշխանափոխություն: Եթե նա նույնիսկ ներկայացնում է այլ քաղաքական ուժ, քան մեծամասնությունը, ապա նա կամ պետք է համակերպվի եւ աշխատի մեծամասնության հետ, կամ էլ բոլոր լծակներն ունեցող մեծամասնությունն իրեն կմեկուսացնի որպես նախագահ»:

Ընդդիմության միասնական թեկնածու-նախագահի որոնման հիմքում էլ տեսնում է անձի եւ ոչ նոր մոտեցումների խնդիրը, այնուամենայնիվ ԱԺԿ ղեկավարը չի բացառում իր մասնակցությունն ընդդիմության սրճարանային հավաքներին, բայց եւ ընդգծում է, որ առանց նախորդ անհաջողությունների մանրակրկիտ վերլուծության կգործի «կարեւորը մասնակցությունն է» օլիմպիական սկզբունքը: Շավարշ Քոչարյանի գնահատմամբ հայաստանյան քաղաքական գործիչներից մեծ մասին կարելի է գնահատել նաեւ հարաբերությունների տեսությամբ` մարմնի կշիռն այնքան է մեծ, որքան նրա շարժումը. «Հարկավոր է շարժվել, առաջ գնալ կշիռը բարձրացնելու համար: Իսկ հարցերը ինչում են տեղում դոփող քաղաքական գործիչների կշռի մասին: Բացի այդ, մեռած աստղերի համաստեղությունը լույս ու ջերմություն չի ճառագում»: Ի պատասխան լրագրողների Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերադարձի մասին հարցի ԱԺԿ նախագահը հարցով պատասխանեց. «Ոչ մեկի մոտ հարց էլ չի առաջանում` լավ, ասենք, ինքը գա, ի՞նչ է անելու: Ինչի՞ համար է գալիս, ի՞նչ ծրագրեր է իրականացնելու: Բոլորիս համար ակնհայտ է: Հիշում ենք, եւ իր ելույթներից, եւ քայլերից` Ղարաբաղը զիջելու է: Է՛լ ինչ է անելու, ախր ոչ մեկը այդ հարցը չի տալիս»: ՀՀ նախկին նախագահի համախոհների փաստարկը, թե Տեր-Պետրոսյանի գալը կճեղքի քաղաքական դաշտը, իրական չի համարում ԱԺԿ նախագահը. «Սա նշանակում է, որ ընդդիմադիրների այդ հատվածը վերջնականապես թքել է երեսը ժողովրդից, հույսը դնելով միայն մի բանի վրա, որ նույն իշխանական դաշտում տեղի կունենա ճեղք, տրոհում, եւ դրա շնորհիվ ի վիճակի կլինի դնել իրենց ներկայացուցչին»: Բանախոսի դիտարկմամբ` խնդիրն այն է, որ ներկայում Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Սերժ Սարգսյանի իշխանությունը լավագույնս սպասարկում է այն կլաններին, որոնք Հայաստանի իրական իշխանության տերերն են, իսկ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերադարձի մասին խոսակցությունը ազդակ է հենց այդ կլաններին. «Եթե նա գա` ավելի լավ կսպասարկի հզորությունների տեր կլաններին»: ՀՅԴ սեփական թեկնածուի մասին հայտարարությունն էլ Ռոբերտ Քոչարյանի զենքը չէ ընդդեմ Սերժ Սարգսյանի, ըստ ԱԺԿ նախագահ Շավարշ Քոչարյանի, պարզապես կուսակցության փորձն է 2007-ի խորհրդարանի ընտրությամբ ստացածի պահպանման:

Իսկ Հայաստանի քաղաքական դաշտը դեպի նախագահի ընտրության ներկա տեմպով գնալու դեպքում կկանխորոշի Սերժ Սարգսյանի ընտրությունը, ինչը չի խոչընդոտի նաեւ Ռոբերտ Քոչարյանի ապագայի որոշակիությունը. «Այդ երկու անձը շղթայված են մեկ շղթայով եւ չեն կարող իրարից շատ հեռանալ` բացառվում է: Ուղղակի մի խնդիր կա, թե այդ շղթայով իրար կապվածներից ով է առաջինը, ով` երկրորդը: Ամեն դեպքում բացառվում է, որ այդ երկու անձերի միջեւ լինեն թշնամական աստիճանի հասնող հարաբերություններ»:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ապօրինի ջրամիացումների դեմ պայքարը կուժեղանա

Հայտարարեց «Երեւան ջուր» ընկերության գլխավոր տնօրեն Սերժ Պույոլը

«Երեւան ջուր» ընկերության հայտնաբերած ապօրինի ջրամիացումներից մեկին երեկ ականատես եղան ընկերության հրավերով դեպքի վայր եկած լրագրողները: Դալմայի այգիների տարածքով անցնող ջրատարը, որը խմելու ջուր է մատակարարում Կիլիկիա թաղամասին, ծակված էր երկու տեղից: Ապօրինի միացումն այդ պահին փորձել էին փակել խցանով եւ ջուրը ցայտում էր շատրվանի նման: Սակայն ընկերության տրամադրած լուսանկարներում երեւում էր, որ այդտեղից ջուրն անարգել եւ առատորեն դուրս էր հոսում: Այն փաստորեն օգտագործվում էր ոռոգման համար: Ապօրինի ջրամիացման այս մեկ օրինակը ցույց տալով ընկերության գլխավոր տնօրեն Սերժ Պոյոլն ասաց, որ գոյություն ունեն ապօրինի միացումների երկու հիմնական տեսակներ, որոնց պատճառով ոչ միայն ընկերությունն է վնաս կրում, այլեւ բազմաթիվ երեւանցիներ չեն ստանում իրենց հասանելիք խմելու ջուրը:

Ապօրինի միացման առաջին տեսակը արձանագրվում է խմելու ջրի աղբյուրներից մինչեւ Երեւան ձգվող ջրատարների վրա: Երկրորդ տեսակը Երեւանի ներսում, հատկապես նորակառույց շինություններին ջրամատակարարման խողովակին զուգահեռ ապօրինի միացումներն են: Սերժ Պոյոլը նշեց, որ այդ միացումները հայտնաբերելը շատ դժվար է, իսկ հայտնաբերելուց եւ ապօրինությունը վերացնելուց հետո հարկ է նաեւ հսկել, որ չկրկնվի: Այդուհանդերձ, ընկերության գլխավոր տնօրենը ասաց, որ ինքը չի պատրաստվում հանդիսատես լինել ջրագողությանն ու խարդախություններին եւ վճռական է դրանց դեմ պայքարելու: Նա տեղեկացրեց, որ 2006 թ.-ի հունիսից ի վեր ընկերության կողմից հայտնաբերվել է ավելի քան 2500 ապօրինի ջրամիացում: Այդ ուղղությամբ պայքարն ուժեղացնելու է, ընկերությունը մտադիր է անգամ պարգեւատրման համակարգ մշակել նրանց համար, ովքեր տեղեկություն կհայտնեն ապօրինությունների մասին:

«Երեւան ջրի» ֆրանսիացի տնօրենը հայտնեց, որ ընկերությանը հատկապես մեծ վնաս է հասցնում իրավաբանական անձ հաճախորդների ջրագողությունը: Այստեղ ապօրինությունը հայտնաբերելուց հետո ընկերությունը տեղադրում է ջրաչափեր, որոնք հնարավորություն չեն տա ջուր գողանալու:

Ինչ վերաբերում է Դալմայի այգիներում հայտնաբերված ջրագողությանը, ապա այստեղ վարձակալած տարածք ունեցող երեւանցիները խնդրեցին «Երեւան ջրի» գլխավոր տնօրենին օգնել խմելու ջուր ունենալու համար: Նրանք նշեցին, որ իրենց հողամասերը ջրում են ոռոգման ջրով, իսկ խմելու ջուրը ցանկանում են ստանալ օրինական ճանապարհով:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Թաղապետարանների գործունեությունը` «Ազգի» էջերում

«Ազգ» օրաթերթը հաճախ է դիմում-բողոքներ ստանում մայրաքաղաքի թաղապետարանների աշխատանքների վերաբերյալ: Այսուհետեւ պարբերաբար կներկայացնենք բնակիչների դժգոհությունները եւ թաղապետարանների կատարված աշխատանքները: Առաջին համայնքը Նոր Նորքն է: Թաղապետ Դավիթ Պետրոսյանը ոգեւորված ընդունեց **«Ազգ»** թերթի էջերում համայնքի խնդիրները լուսաբանելու պատրաստակամությունը եւ նշեց. «Կարծում եմ շատ կարեւոր գործ եք ձեռնարկել ու կնպաստեք, որ բնակիչների նշած օրինախախտումները վերանան: Մենք էլ ամեն ինչով կաջակցենք, որ համայնքի առօրյան թափանցիկ լինի: Եթե մեր ընթերցողները կարող են թերթին աջակցել` օբյեկտիվ տեղեկատվությամբ, ապա մենք էլ պատրաստվում ենք հետեւողական լինել յուրաքանչյուր դիմում-բողոքի դեպքում»:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հուշարձաններ

Ջուղայի կործանված խաչքարերի սիմֆոնիան

Օրերս լույս տեսավ հայտնի հայագետ-նախիջեւանագետ Արգամ Այվազյանի հերթական աշխատությունը, որը նվիրված է Հին Ջուղայի կործանված խաչքարերին: Վերջինս կարեւորագույն եւ եզակի հրատարակություն է, Ջուղայի հոյակապ խաչքարերի պատկերների մի անգնահատելի ժողովածու:

- Տիար Այվազյան, օրերս լույս տեսած պատկերագիրքը, որքան տեղյակ եմ, 2007-ին տպագրված Ձեր երրորդ աշխատանքն է: Խնդրում եմ մեր ընթերցողներին ներկայացնել այս տարվա Ձեր հրատարակությունները:

- Հաջողությունների կամ կատարված աշխատանքների մասին խոսելը, բնականաբար, միշտ էլ հաճելի է: 2007-ի առաջին կեսը ինձ պարգեւեց երջանիկ պահեր: Այսպես, հենց տարեսկզբին՝ հունվարի վերջերին լույս տեսավ **«Նախիջեւան. գրական էսսեներ, հետազոտման ուղեգրությունները»**, որի ծախսերը հոգացել են զավակներս, եղբայրներս եւ հայրենակից ընկերներս: Վերջինիս վերաբերյալ «Ազգը» տպագրել է հարցազրույց (22.02.2007) եւ այդ հատորին չեմ անդրադառնա:

Երկրորդ հրատարակությունը **«Նախիջեւան. պատմական վկայախոսների պատկերացույցն»** է, որը լույս է տեսել մայիսին՝ անգլերեն: Այս պատկերացույցի հայերեն տարբերակը լույս տեսավ 2006 թ.: Անգլերեն լույս տեսած պատկերացույցը, ի տարբերություն հայերենի, ատլասատիպ է, հայերենի համեմատ Նախիջեւանի պատմական գավառների վերաբերյալ ունի պատմական համառոտված տեղեկանքներ: Յուրաքանչյուր գավառ ներկայացված է նաեւ առանձին քարտեզով: Պատկերացույցը Նախիջեւանի հուշարձանների վերաբերյալ տեղեկատու-ուղեցույց լինելուց բացի տեղեկություններ է հաղորդում նաեւ Նախիջեւանի կազմի մեջ ներառված հայոց մշակութային օջախների, պատմական անցյալի, բնակչության կազմի, հուշարձանների ավերումների վերաբերյալ: Միով բանիվ, օտարալեզու ընթերցողի համար համառոտված, հուշարձանների պատկերներով պատկերազարդված, գունավոր տպագրությամբ ատլաս հանրագիտակ է:

Այստեղ ուզում եմ ընդգծել, որ անգլերեն լեզվով եւ ատլասատիպ այս հրատարակության առաջարկությունը պատկանում է իրանահայ աչքառու արվեստաբան, լրագրող Ժանետ Լազարյանին: Տիկին Լազարյանը արմատներով գողթնեցի է՝ Գողթնի սիրտ ու միտքը համարվող Ագուլիս քաղաքից: 2006 թ. հուլիսին այս առարկությունը անելիս տիկին Լազարյանը եւ իր դուստր Նուշիկը դարձան նաեւ պատկերացույցի հրատարակման ծախսերը հոգացող առաջին աջակիցները: Այնուհետեւ պատկերացույցի ծախսերի հոգալուն՝ իր գլխավորած կուսակցության միջոցներով, աջակցեցին հանգուցյալ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, «Գաստրինեսի» տնօրեն Գագիկ Սուքիասյանը, Աշոտ Գասպարյանը եւ Ֆելիքս Ստեփանյանը: Հիշեցնեմ, որ պատկերացույցը հրատարակման պատրաստվեց Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հայ դասական մատենագրության թվային գրադարանում:

Ինչ վերաբերում է օրերս լույս տեսած **«Ջուղայի կործանված խաչքարերի սիմֆոնիային»**, ապա, ճիշտն ասած, ինձ համար այն, այսպես ասած, արտածրագրային է, քանզի նախապես նպատակադրված չէի: Սակայն այդ միտքն ու նպատակը մարտ-ապրիլ ամիսներին միանգամից հղացավ մեջս եւ անմիջապես էլ ձեռնամուխ եղա իրականացմանը: Այս հատորը պատկերագիրք է, եռալեզու՝ հայերեն, անգլերեն, ռուսերեն: Բացվում է «Մուտքի ու ցավի խոսք առ ընթերցող» տեքստով եւ ապա Ջուղային ու նրա խաչքարային արվեստին նվիրված համառոտ ակնարկով: Հատորի տեքստային մասի վերջում տեղադրել եմ նաեւ XIX-XX դդ. գիտության ու մշակույթի գործիչների Ջուղայի խաչքարերի վերաբերյալ արտահայտած կարծիքները:

Հատորն ընդգրկում է 720-ից ավելի փաստագրական լուսանկարներ, որոնք կատարել եմ 1970-87 թթ. Ջուղայի տարածքի եւ հուշարձանների ուսումնասիրման նպատակով կատարած (ըստ դժվարին հաջողեցրած) այցելություններիս ժամանակ: Հրատարակված լուսանկարների թվում տեղ եմ տվել նաեւ 1915 թ. Արամ Վրույրի, 1685 թ. Զ. Սարգսյանի, Մ. Հասրաթյանի կատարած լուսանկարներին (հատորում էջադրման ժամանակ 3 լուսանկար շփոթմամբ կրկնվել է): Փաստագրական առումով այս եւ 2004 թ. հրատարակածս **«Նախիջեւանի վիմագրական ժառանգությունը, հատոր Ա. Ջուղա»** հատորը Հին Ջուղայի խաչքարերի միակ ամբողջական փաստաթղթերն են, որոնք որպես փաստագրական ու գիտական նյութեր են ավանդվում սերունդներին ու գիտությանը: Ընթերցողը քաջատեղյակ է, որ վերջին մի քանի տարիներում՝ 1998-2006 թթ., Ադրբեջանի եւ Նախիջեւանի իշխանությունների հետեւողական եւ վանդալիզմի արգահատելի արարքներով խոպան ոչնչացվեցին Ջուղայի բազմահազար՝ X-XVII դ. 4500-ից ավելի խաչքարերը, X-XII դդ. Ամենափրկիչ վանքն ու Պոմբլոզի ժամ եկեղեցին: Ջուղայի խաչքարերի ու եկեղեցիների կործանումը Նախիջեւանի տարածքի հայկական հուշարձանների նկատմամբ իրագործված վանդալիզմի վերջին փուլն էր: Վանդալիզմ, որի ընթացքում ավերվել են շուրջ 27.000 հայկական մեծ ու փոքր հուշարձաններ (վանքեր, եկեղեցիներ, խաչքարեր, գերեզմանոցներ, վիմագիր ու պատկերաքանդակներով տապանաքարեր): Դատապարտելի ու եղկելի արարք, որի կասեցման համար մենք պետականորեն եւ ազգովին ոչինչ չկարողացանք անել:

- Տիար Այվազյան, Նախիջեւանի հուշարձանների եւ մասնավորապես Ջուղայի խաչքարերի կործանման մասին 1998-2006 թթ. մեր հանրապետությունում, լրատվամիջոցներով, սփյուռքում ու միջազգային պատկան կազմակերպություններում բազմիցս խոսվել է: Սակայն, ինչպես իրավացիորեն նշեցիք, այս ամենը ոչ մի դրական արդյունք չի տվել: Այս ամենին քաջատեղյակ է նաեւ «Ազգի» ընթերցողը, տեղյակ են նաեւ նախիջեւանյան Ձեր ծախսատար հրատարակումներին: Այս հատորը տպագրվել է Ձեր եւ Ձեզ աջակցողների միջոցներով: Խնդրում եմ խոսել այդ գործում Ձեր աջակիցների մասին:

- Դուք ճիշտ եք նկատել, որ իմ հրատարակությունները ծախսատար են: Դա պայմանավորված է նախ եւ առաջ այն հանգամանքով, որ դրանք մեծ մասամբ վերաբերում են հուշարձաններին, համալրված են հարուստ պատկերազարդումներով, գծագրերով, գրչագրերով, մեծաթիվ գունավոր լուսանկարներով: Իսկ այս ամենը ինքնըստինքյան բարձրացնում է հրատարակությունների ծախսերը (գունավոր հրատարակությունների դեպքում՝ 3 անգամ), որից խուսափել չի լինում: Սա էլ բերում է անընդմեջ հովանավորներ փնտրելու ոչ այնքան հաճելի իրավիճակին: Այնպես որ, առայժմ այլ ելք չեմ տեսնում եւ պետք է ներողամիտ ու հասկանալի վերաբերմունք դրսեւորեն այն անձինք եւ կազմակերպությունները, որոնց ստիպված դիմում եմ:

«Ջուղայի կործանված խաչքարերի սիմֆոնիայի» հրատարակման համար նախապես խնայել էի (ավելի ճիշտ՝ հերթական անգամ մեր ընտանեկան բյուջեից «գողացել») ոչ այնքան մեծ մի գումար: Այն կրկնապատկվեց եղբորս՝ Արայիկ Այվազյանի տրամադրած գումարով, որն էլ հիմք դարձավ գործնականորեն զբաղվելու հատորը հրատարակման պատրաստելու աշխատանքներով: Իսկ հովանավորներ գտնելու անհրաժեշտությունը, նրանց աջակցության կարիքը ի սկզբանե կար: Դրամական աջակցություն գտնելու հույսով էր, որ «Ազգի» մայիսի 2-ի համարում հանդես եկա «Աջակցենք Հին Ջուղայի խաչքարերի հատորի հրատարակմանը» հոդված-խնդրանքով, որտեղ հրապարակված են հատորի հրատարակման բանկային հաշվեհամարները, կապի եւ լրացուցիչ տեղեկությունների համար՝ իմ հեռախոսահամարները: Խմբագրությունը կարեւորելով խնդիրը, այդ հոդվածը տպագրեց նաեւ թերթի մայիսի 13-ի համարում: Խոստովանեմ՝ հույս ունեի, որ կգտնվեն գործարար, միջոցների տեր, այսօրինակ աշխատանքները կարեւորող մարդիկ, հիմնադրամներ, պետական եւ ոչ պետական հիմնարկ-ձեռնարկություններ, որոնք, թեկուզեւ խորհրդանշական գումարներով մասնակցություն կցուցաբերեն հատորի հրատարակմանը: Այս ակնկալիքս պայմանավորված էր նրանով, որ վերջին մի քանի տարիներում, ինչպես Դուք եւս նշեցիք, մեր լրատվամիջոցներով բազմիցս խոսվել էր Ջուղայի խաչքարերի ոչնչացման մասին, իսկ հեռուստաընկերությունները քանիցս ցուցադրել են ադրբեջանական վանդալիզմի փաստագրական կադրերն ու տեսաֆիլմերը: Մտածում էի, որ այս ամենին ինչ-ինչ չափերով տեղյակ եւ միջոցների տեր անձանց մոտ խղճի արթնացում կլինի եւ Ջուղայի եղեռնված խաչքարերի պատկերները գոնե թղթի վրա ունենալու, ապագային եւ մեր սերունդներին ավանդելու հնարավորինս մասնակցություն կունենան: Չէ՞ որ Ջուղայի խաչքարերի կործանման վերաբերյալ զանազան պետական ու հասարակական կազմակերպությունները, հոգեւոր առաջնորդները, պետական այրերը մեկ անգամ չէ, որ հրապարակավ հանդես են եկել, դատապարտել են Ադրբեջանին, հանձնաժողովներ պահանջել... Սակայն ոչ մեկն առ այսօր մտահոգություն, աջակցություն չի ցուցաբերել հենց այդ կործանված խաչքարերի վերաբերյալ փաստավավերական առկա նյութերը մեծածավալ եւ մեծ տպաքանակով հրատարակելու, օտարալեզու ընթերցողին եւ միջազգային հանրությանը ներկայացնելու ուղղությամբ: Մի բան, որը կարող էինք անել եւ չենք անում: Նշեմ նաեւ, որ «Ազգի» հրապարակումից հետո չստացա նույնիսկ մի հեռախոսազանգ, բարոյական աջակցություն, խնդիրը կարեւորող մտահոգություն...

Մայիսի վերջերին նույնիսկ մեկ տասնյակից ավելի հիմնարկ-ձեռնարկությունների ղեկավարներին պաշտոնական նամակով ուղարկեցի «Ազգի» հոդվածը՝ խնդրելով քննության առնել հատորի հրատարակմանը իրենց մասնակցությունը ցուցաբերելու: Մի քանի կազմակերպությունների ղեկավարների էլ բանավոր դիմումներ եմ կատարել: Ցավոք, մեծ մասը առհասարակ չպատասխանեց, երկու կազմակերպություն էլ մերժեց: Եվ միայն մեկը՝ Երեւանի «Արարատ» կոնյակի, գինու եւ օղու կոմբինատ ԲԲԸ-ն արձագանքելով՝ մի խորհրդանշական գումարով աջակցեց: Չեմ կարծում, որ բովանդակ Երեւանը, պետական եւ ոչ պետական ձեռնարկությունները, գործարար եւ դրամատեր անձինք, սփյուռքահայ մեր հայրենակիցներն այնքան անկարող ու անճար են, որ նման աշխատանքներին խորհրդանշական գումարներով (ասենք 100-150 հազար դրամով) ի վիճակի չեն մասնակցություններ ունենալու: Այնպես որ, վերստին եւ ստիպված դիմեցի հայրենակից ընկերներիս՝ Գագիկ Սուքիասյանին ու Աշոտ Գասպարյանին, Ռուդիկ Գեւորգյանին ու Սերգեյ Աբգարյանին, որոնք իմ վերջին մի քանի հրատարակությունների մշտական աջակիցներն են: Հատորի տպագրման աշխատանքներին աջակցություն ցուցաբերեց նաեւ արմատներով իմ հայրենի գավառի Օծոփ գյուղից սերող Վլադ Ասատրյանը:

Խոսելով հատորին այս կամ այն չափով մասնակցություն ցուցաբերած անձանց մասին, հաճելիորեն պետք է նշեմ նաեւ մեկ մարդու՝ ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանի անունը: Վերջինս միակ անհատն է, որ «Ազգում» կարդալով Ջուղայի խաչքարերի հատորի հրատարակմանն աջակցություն ցուցաբերելու իմ հոդված-խնդրանքը, անմիջապես 200.000 եւ ապա 350.000 դրամ է փոխանցել գրքի հրատարակման հաշվեհամարին: Ընդգծեմ, որ Ն. Սարգսյանի հետ ես առ այսօր նույնիսկ անձնապես ծանոթ չեմ: Նրա դրամական օգնությունը ես ամենեւին չեմ վերագրում միայն նրա միջոցներ ունենալուն: Դա նախ եւ առաջ նրա կողմից մտավորականի, ազգային եւ մշակութային աշխատանքները կարեւորելու գիտակցում է նշանակում: Չէ՞ որ, ինչպես վերը նշեցի, կան հազարավոր մարդիկ, որոնք բավարար եւ գերբավարար միջոցների տեր են, սակայն մեր մշակույթի, արվեստի, թատրոնի, գիտության եւ զանազան այլ բնագավառների պահպանման ու զարգացման համար կամ առհասարակ մեկենասություններ չեն անում կամ էլ դեպքից դեպք են իրենց մասնակցությունը ցուցաբերում:

- Ի՞նչ կարելի էր անել «Ջուղայի կործանված խաչքարերի սիմֆոնիան» հատորը էլ ավելի ամբողջական հրատարակված լինելու համար, որը չհաջողվեց:

- Այս հարցադրումը եւս հետաքրքրական է: Նախ կուզենայի, որ 726 լուսանկարի փոխարեն հատորում զետեղեի ավելին, ասենք, 1200-1500 լուսանկարներ: Կուզենայի, որ հատորը լիներ նաեւ կոշտ կազմով: Այս ամենը, ինչպես գիտեք, եւս պայմանավորված են միջոցներով: Ինչեւէ, ես կարեւորում եմ այս հատորի լույս աշխարհ գալը եւ մեկ անգամ եւս ուզում եմ աջակից-հովանավորներիս ի սրտե, երախտագիտորեն ասել՝

Շնորհակալություն:

Հարցազրույցը վարեց
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆԸ

ՊԱՆԹԷՈՆ

Տարել են...

Կոմիտասի այգին տակաւին խեղճ, լքուած վիճակի մէջ է. Երեւանի վերանորոգման ծրագիրները չեն ընդգրկած զայն: Ցուրտ ու խաւարի տարիներէն մնացած որպէս անջնջելի յիշատակ, քանդուած ծառուղիներու երկու կողմը սղոցուած, սեւցած ծառաբուներն են:

Սակայն, ինչ վիճակի մէջ ալ ըլլայ այս այգին, անոր ծայրամասի Պանթէոնը իր մեծանուն «բնակիչներով», հիւրայատուկ փայլք մը ու փառք մը կ'ապահովէ ոչ միայն այգիին, այլեւ բովանդակ Երեւանին:

Պանթէոն... Հայրենիքի մեծերու վերջին հանգրուան: Դեռ թարմ է հողակոյտը անզուգական Գոհար Գասպարեանին, որուն հարեւանութեամբ Սիլվա Կապուտիկեանի գերեզմանն է. շիրմաքարի պատրաստութիւնը ընթացքի մէջ, երեւի պիտի ամբողջացնեն անոր մահուան Ա տարելիցէն առաջ, որ հեռու չէ:

Սարոյեանը կարծես պատգամելու համար, շիտակ կանգնած, գլուխը քիչ մը ետ, աջ ձեռքին մէջ նուռ մը, արեւմտեան պատին մօտէն կը հսկէ իր ամենատես աչքերով. սակայն ինչո՞ւ այս կիսարձանին մէջ այնքան կծկուած ու նիհար կ'երեւի:

Կոմիտաս, Ա. Խաչատուրեան, Վ. Տէրեան, Մ. Սարեան, Ա. Իսահակեան, Շիրվանզադէ, Շիրազ... Շատ չեն, թիւով հազիւ քսան, քսանհինգ. մէկը միւսէն տարբեր ճարտարապետական յղացումով քանդակներով ու կիսանդրիներով: Մէկը շատ պարզ, անպաճոյճ, միւսը փարթամ, շքեղ... պատահական են յղացումները, կապ չունի՞ն տիրոջ անձին ու նկարագիրին հետ. չեմ կարծեր, վստահ, որ իւրաքանչիւր իր բացատրութիւնը ունի:

Կանգ կ'առնեմ Վ. Փափազեանի շիրմաքարին առջեւ. բազմածալ վարագոյր խուրձ մըն է կարծես ու հրեշտակ մը թեւերը երկարած... թեւե՞րը... բայց ո՞ւր են թեւերը. տրամաբանական չէ որ անթեւ հրեշտակ քանդակուի: Կը մօտենամ հրեշտակին թեւերը արմուկներէն սղոցուած են. սղոցին ատամներուն տեղերը յստակ կ'երեւին:

Անցորդ մը կեցած ինծի կը նայի. անցո՞րդ է, թէ՞ գերեզմանապահը:

- Ներողութիւն,- կ'ըսեմ,- այս հրեշտակին թեւերը ո՞ւր են:

- Տարել են,- կ'ըսէ անտարբերութեամբ,- սղոցել, տարել են... պղնձից, թէ բրոնզից ա եղել...

- Հասկցանք,- կ'ըսեմ,- որ ցուրտի տարիներին մարդիկ հարկադրաբար ծառեր սղոցեցին, ընտանիք ու երեխայ պահպանելու համար անողոք ցուրտին դէմ, որպէսզի չսառին, չմեռնին, բայց արձա՞նը...

- Ինչի՞, միայն է՞ս ա,- կ'ըսէ մարդը հետաքրքրութիւնս թէ ընդվզումս աւելի հրահրելու համար,- հեռուստացոյցից չլսեցի՞ր, ծովակալ Իսակովի ամբողջ արձանն են տարել, քանի տոննա բրոնզ ա... Դաւիթ Անյաղթի ոտն են տարել, մինչեւ իսկ Այվազովսկու քարէ արձանի միակ պղինձը՝ իր ձեռքի վրձինը...... բա՞

Վայ ես ձեր... մէջէս ժայթքող հայհոյանքը հազիւ կը զսպեմ: Այս ի՞նչ տեսակ մարդիկ են... Երեւի իրենց համար, բացի իրենց գրպաններէն, ուրիշ սրբութիւն գոյութիւն չունի:

Ու դեռ կ'ընդվզինք օտար երկիրներու մէջ մեր գերեզմաններու շիրմաքարերը պղծողներուն դէմ...

Չէ, աղքատ մարդը այսպիսի վանդալութիւն չի գործեր նոյնիսկ ծայրայեղ պարագային, կը մուրայ: Ասոնք սովորական խուլիգաններ են անպայման, թմրամոլներ շատ հաւանաբար, որոնք թմրանիւթի փոխարժէքը ապահովելու համար ձեռք ալ կը սղոցեն, ոտք ալ:

Իսկ ո՞ւր են ներքին ապահովութեան վրայ հսկողները:

ՅԱԿՈԲ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ
Հալէպ-Երեւան

«Տղաները գնում են Բաղդադ»

«Իսկ տղամարդիկ՝ Թեհրան»

Ստորեւ թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածում անգլիաբնակ անկախ լրագրող Գուին Դայերն անդրադառնում է Իրանի վրա Մ. Նահանգների հավանական հարձակմանն ու դրա հետեւանքներին:

Հնարավոր չէ ստույգ ասել, թե Մ. Նահանգները Իրանի վրա հարձակվելու է նախքան նախագահ Բուշի պաշտոնից հեռանալը՝ տասնյոթ ամիս հետո, որովհետեւ Սպիտակ տանն էլ դեռ ոչ ոք չգիտի այդ մասին: Բայց հեշտ է գուշակել, թե ինչ է տեղի ունենալու, եթե հարձակվի, իսկ հարձակվելու բազեների մտահղացումը կարծես գնալով ավելի շատ պարարտ հող է գտնում Սպիտակ տանը:

Այդ լուրերից ամենատագնապալին այն է, որ Բուշի վարչակազմը պատրաստվում է Իրանի իսլամական հեղափոխության պահապանների կորպուսը պիտակավորել որպես «ահաբեկչական կազմակերպություն»: Սա խիստ հրահրիչ քայլ է, որովհետեւ ԻՀՊ-ն մոլեռանդ ազգայնականների խմբակցություն չէ, 125 հազար անդամ ունեցող պաշտոնական թեւն է իրանական պետության, գործում է կանոնավոր բանակին զուգահեռ, բայց գաղափարախոսական առումով ավելի պատրաստված է եւ իշխանություններին ավելի հավատարիմ:

Բուշի վարչակազմում գրեթե բոլորը համոզված են, որ Իրանը հետամուտ է միջուկային զենք ձեռք բերելուն, որպեսզի տարածաշրջանում իշխող դեր ունենա եւ կարողանա հարձակվել Իսրայելի վրա: Ոմանք այնքան վստահ չեն այս հարցում: Պաշտպանության «կուսակցությունը» Դիկ Չեյնիի գլխավորությամբ հավատացած է նաեւ, որ Իրանի կրոնական վարչակազմը շատ հեշտությամբ կտապալվի, որովհետեւ հասարակ իրանցիները ծարավ են ամերիկյան ոճի ժողովրդավարությանը: Բայց, նրանց կարծիքով, հարձակումը պետք է կազմակերպել, քանի դեռ Բուշը զբաղեցնում է նախագահի իր պաշտոնը, որովհետեւ նրա հաջորդներից ոչ մեկը այդ համարձակությունը չի ունենա: Իրաքի պատերազմից այսքան ժամանակ անց կարծես դեռ կենդանի է վարչակազմի հնացած հերոսական լոզունգը, որ «տղաները գնում են Բաղդադ, իսկական տղամարդիկ գնում են Թեհրան»:

Ինչ է, ուրեմն, կատարվելու, եթե «Չեյնին եւ ընկերությունը» իրոք հասնեն իրենց նպատակին: Հաստատ կարելի է ասել, որ իրանական վարչակազմը չի տապալվելու: Ճիշտ է, նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադն այնքան էլ մեծ ժողովրդականություն չի վայելում տնտեսության ոչ ճիշտ կառավարման համար, բայց հայրենասեր իրանցիները նրա շուրջը կհամախմբվեն որեւէ օտար երկրի թշնամական հարձակման պարագայում:

Փոխարենը այն, ինչ տապալվելու է, նավթի համաշխարհային պաշարն է, իսկ դրա հետեւանքով՝ գլոբալ տնտեսությունը:

Թե ինչպես է դա կատարվելու, պարզ դարձավ հեղափոխության պահապանների կորպուսի գլխավոր հրամանատար, գեներալ-մայոր Յահյա Ռահիմ Սաֆավիի օգոստոսի 15-ին արտասանած ճառից, թեեւ նա ուղղակիորեն չանդրադարձավ ամերիկյան սպառնալիքներին: «Մեր «երկիր-երկիր» հրթիռների համակարգերը կարող են այժմ հասնել մինչեւ Օմանի ծով եւ ընդհանրապես Ծոցի երկրների ամբողջ տարածքը, եւ ոչ մի ռազմանավ չի կարող անցնել այնտեղից առանց մեր հրթիռների թիրախը դառնալու», ասաց նա: Այսինքն՝ Իրանը կարող է խափանել ամբողջ Ծոցի երկրների նավթային առեւտրի երթեւեկությունը, եւ եթե Մ. Նահանգների նավատորմը համարձակվի պատերազմել այդ վայրերում, ապա կպարտվի:

Սա կարող է ճիշտ լինել, նույնիսկ եթե հաշվի առնենք այն հսկայական տարբերությունը, որ գոյություն ունի Մ. Նահանգների եւ Իրանի զինված ուժերի միջեւ: Իրաքում եւ Աֆղանստանում իր այսօրվա ռազմական ներկայությամբ Մ. Նահանգները չի կարող նվաճելու նպատակով մեծ թվով հավելյալ ուժեր տեղափոխել այնտեղ՝ Իրանում, 75 միլիոնանոց այդ լեռնային երկրում: Ամերիկան կարող է ռմբակոծել, իհարկե, բայց դա կլինի նրա միակ հնարավորությունը, մինչդեռ Իրանի հնարավորությունները բազմաթիվ են:

Նա կարող է դադարեցնել նավթի արտահանումը: Օրական 3,5 միլիոն բարել հոսքի դադարեցումը նավթի գների աներեւակայելի աճ կարձանագրի: Կարող է փակել, ինչպես նշվեց, նավթատար նավերի երթեւեկությունը, որը կնշանակի նավթի հոսքի դադարեցում կամ նվազում Իրաքից, Սաուդյան Արաբիայից եւ Ծոցի այլ երկրներից: Սա էլ իր հերթին կնշանակի տնտեսության գլոբալ ճգնաժամ:

Հաշվի առնելով իսրայելական օդուժի անցյալ տարվա ձախողված հարձակումները Լիբանանում, հարցականի տակ կարելի է առնել, որ ամերիկյան օդային հարձակումները կկարողանան ոչնչացնել Իրանի բոլոր հրթիռակայանները: Հաղթանակը, ուրեմն, բաժին կընկնի Իրանին: Աշխարհի մյուս հզոր տերությունները Մ. Նահանգներին կտիպեն հետ քաշվել, որպեսզի նավթը դարձյալ հոսի բնականոն ձեւով: Մ. Նահանգները ավելի կվարկաբեկվի, քան վիետնամական պատերազմի օրերին, իսկ Իրանն այդ բոլորից դուրս կգա որպես տարածաշրջանի անվիճելի իրավարար:

Ամերիկացի ծովակալներից եւ զորավարներից շատերը, գուցե մեծամասնությունը, գիտեն այս մասին եւ բնականաբար դեմ են անհաջողության դատապարտված նման նախաձեռնության, բայց հավանաբար ի վերջո կգործեն ինչպես հրամայվի: Փոխնախագահ Չեյնին եւ նրա ընկերական շրջանակը չգիտեն այդ մասին կամ ձեւացնում են, որ չգիտեն: Նրանք փայփայում են այն հավատը, որ իրանցիները գրկաբաց կողջունեն ամերիկացիներին, ինչպես... Իրաքում տեղի ունեցավ: Եվ կարծես թե կարողանում են պաշտպանել իրենց թեզը Սպիտակ տանը:

Թարգմ. Հ. Ծ.

Հակաեզդիական ահաբեկչությունը հանգեցրել է Հյուսիսային Իրաքի ապակայունացմանը

Դրանում իր մասնակցությունն է ունեցել «Թուրք վրիժառուների միությունը»

Օգոստոսի 14-ին Իրաքի հյուսիսարեւմուտքում Սանջար քաղաքի մոտակայքի եզդիներով բնակեցված երկու բնակավայրերում տեղի են ունեցել ահաբեկչական պայթյուններ, որոնց հետեւանքով զոհվել են առնվազն 500 մարդ, ավելի քան հազարը վիրավորվել: Հակաիրաքյան պատերազմի սանձազերծումից ի վեր առավել արյունալի միջադեպը համարվող հակաեզդիական այս ահաբեկչության առնչությամբ ոստիկանությունը կասկածներ էր հայտնել, թե դա կազմակերպել են «Ալ Ղաիդայի» կողմնակից սուննի ծայրահեղականները, որոնք վերջերս ակտիվացել են Իրաքի Սիրիային սահմանակից շրջաններում:

Հակառակ ոստիկանության կասկածներին, Հյուսիսային Իրաքի «Քուրդիստան» շրջանի նախագահ Մասուդ Բարզանին հակաեզդիական ահաբեկչության կազմակերպման համար ակնարկով մեղադրել էր Թուրքիային: Իսկ Իրաքի նախագահ Ջալալ Թալաբանին բացահայտորեն հայտարարել է, որ Սինջարի մոտակայքում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը իրականացվել է թուրքական, ինչպես նաեւ իրանական հետախուզական կառույցների մասնակցությամբ:

Ահաբեկչության կազմակերպիչները բացահայտված չեն: Սակայն ակնհայտ է, որ ահաբեկչություն կատարելու իմաստը կայանում է ահաբեկչական գործողությունն այս կամ այն նպատակին ծառայեցնելու, կամ դրա միջոցով որեւէ հարցի վրա միջազգային հանրության ուշադրությունը հրավիրելու, ինչպես նաեւ շահագրգիռ պետություններին համապատասխան ազդանշաններ հաղորդելու մեջ: Այդ իսկ պատճառով ահաբեկչական յուրաքանչյուր գործողությունից հետո կազմակերպիչները իսկույն ստանձնում են դրա իրագործման պատասխանատվությունը:

Քանի որ հակաեզդիական ահաբեկչության համար «Ալ Ղաիդան» պատասխանատվություն չի ստանձնել, ուստի կարելի է ենթադրել, որ այս կազմակերպությունը քողարկման միջոց է դարձել ահաբեկչությունն իրականացնող հետախուզական կառույցների համար: Այլ կերպ, ահաբեկչության առնչությամբ միանգամայն իրատեսական են Բարզանիի ակնարկով, իսկ Թալաբանիի, առանց ակնարկի, ուղղակիորեն արած հետեւությունները:

Ինչ առնչվում հարցին պոլսահայերի «Հայ բերք» կայքէջում հրապարակված հոդվածով պատասխանում է Չեբին Դիյարը: Ահա թե ինչ է գրում նա. «Ահաբեկչությունն իրականացնողների մեջ Քիրքուքում նախատեսվող հանրաքվեի նախօրյակին գործի դրված սուննիների ահաբեկչական կազմակերպությունների հետ հիշատակվում է նաեւ «Թուրք վրիժառուների միություն» կոչված կառույցը: Հայտնի է, որ Թուրքիայի ղեկավարները խոչընդոտելու համար Քիրքուքի միացումը Հյուսիսային Իրաքի «Քուրդիստան» շրջանին, Անկարայում խորհրդաժողովներ են անցկացրել արաբական սուննի կազմակերպությունների ղեկավարների հետ եւ Իրաքի թուրքմենական ճակատին դրել հակաքայլերի: Հետեւաբար ով էլ որ իրականացրած լինի այս ահաբեկչությունը, դա ծառայում է տարածաշրջանի կայունացմանը ձգտող Թուրքիայի, ինչպես նաեւ տարածաշրջանում իր ռազմաքաղաքական ներկայության հարատեւությունն ապահովելու համար ժողովուրդների միջեւ թշնամանք սերմանող ԱՄՆ-ի շահերին»:

Ի դեպ, «Թուրք վրիժառուների միությունը» նոր է հայտնի դարձել: Մինչ այդ հայտնի էր «Թուրք վրիժառուների բրիգադը», որի անունը Հրանտ Դինքի սպանության առնչությամբ էր հոլովվում: Չի բացառվում, որ այդպիսի մի քանի բրիգադներ են եղել, որոնց միացումից էլ առաջացել է համանուն միությունը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Օբաման կուբացի տարագիրներին խոստանում է «անսահմանափակ իրավունքներ»

Դեմոկրատական կուսակցությունից ԱՄՆ նախագահության թեկնածու Բարաք Օբաման ԱՄՆ բնակության մեկնած կուբացիներին խոստացել է «անսահմանափակ իրավունքներ»: Այդ մասին նա գրել է «Մայամի հերալդ» թերթում տպագրած հոդվածում:

Օբաման խոստանում է մեղմացնել Կուբա մեկնելու եւ դրամական փոխանցումների հետ կապված սահմանափակումները: Ներկայումս ամերիկյան օրենքները կուբայական ծագումով ամերիկացիներին թույլատրում են հարազատներին տեսնելու համար Կուբա մեկնել երեք տարին մեկ անգամ՝ մինչեւ երկու շաբաթ ժամկետով: Բացի դրանից, գաղթյալները չեն կարող Կուբա ուղարկել ամսական 100 դոլարից ավելի:

Սպիտակ տան վարչակազմի կարծիքով, այս սահմանափակումները պետք է թուլացնեն Կուբայի ղեկավար Ֆիդել Կաստրոյի վարչակարգը:

«Ներգաղթյալներին սեփական ընտանիքը տեսնելու հնարավորության ընձեռումը ոչ միայն մարդասիրական նորմերի կատարման գլխավոր պայմաններից մեկն է, այլեւ հասարակ կուբացիների միջավայրում ժողովրդավարական սկզբունքներն առաջ մղելու լավ եղանակ», նշվում է Օբամայի հոդվածում:

Նախագահության դեմոկրատ թեկնածուի տվյալ սկզբունքը վերաբերում է ԱՄՆ-ում ապրող մեկուկես միլիոն կուբացիների, որոնց 55 տոկոսը պահանջում է վերացնել Կուբա այցելելու հետ կապված ներկայիս սահմանափակումները:

Ֆրանսիայի արդարադատության նախարարի եղբայրը բանտարկվեց թմրաբիզնեսի համար

Նանսի քաղաքի քրեական դատարանը Ֆրանսիայի արդարադատության նախարար Ռաշիդա Դաթիի հարազատ եղբորը՝ 34-ամյա Ժամալ Դաթիին 1 տարվա բանտարկության վճիռ է կայացրել, քանի որ նա խիստ մեկուսացման է դատապարտվել թմրադեղերի առեւտրի համար:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ այս տարվա փետրվարի 28-ին Վերդենի ուղղիչ դատարանը Ժամալ Դաթիին արդեն դատապարտել էր 6 ամսվա պայմանական բանտարկության, սակայն դատախազը վերադաս ատյանում գանգատարկել էր դատավճիռը:

Ժամալի փաստաբան Ֆրեդերիկ Բեռնան հրաժարվել է որեւէ մեկնաբանություն անել վերջին դատավճռի առնչությամբ, նշելով միայն, որ նա «թմրամոլ է, որը դեռահաս տարիքում ունեցել է մեծ բարդություններ եւ շատ է տառապել մոր մահից հետո»: Բեռնան ափսոսանք է արտահայտել, որ դատարանը հաշվի չի առել ճիշտ ճանապարհի վրա կանգնելու Ժամալի ջանքերը եւ փաստորեն «ի չիք է դարձրել» դրանք:

Մինչդեռ Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ դեռ 2001 թ. պարոն Դաթին երեք տարվա բանտարկության էր դատապարտվել (որից մեկուկես տարին՝ խիստ մեկուսացմամբ)՝ Ֆրանսիայի նահանգներից մեկում հերոին վաճառելու մեղադրանքով: Այն ժամանակ նա հայտարարել էր, թե չի ուզում գցել քրոջ վարկը եւ խոստացել էր, որ այլեւս ոչ ոք չի լսի իր անունը որեւէ հանցագործության կապակցությամբ:

Գ. Ք.

Ճապոնիայում կկառուցվի 4000 մետրանոց երկնաքեր

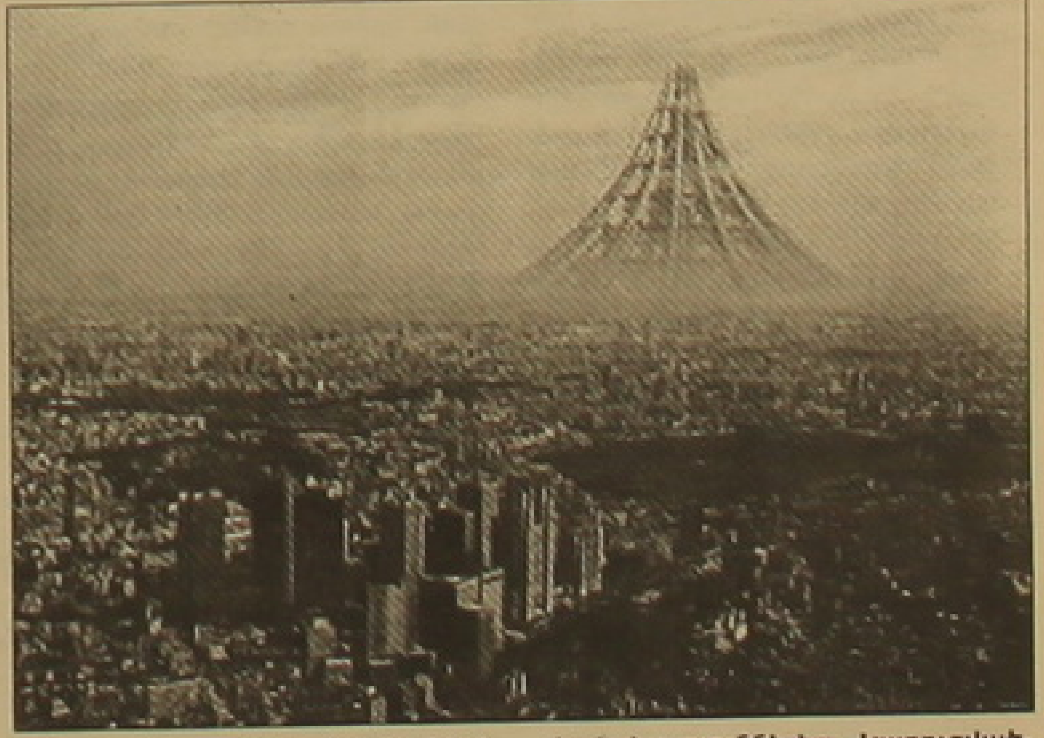

Ճապոնիայում նախագծվում է լեռան տեսք ունեցող 4000 մետրանոց երկնաքեր, որը կունենա 800 հարկ: Շենքը կառուցվելու է 6 կմ լայնությամբ ծովային հարթակի վրա: Երկնաքերը յոթնապատիկ կգերազանցի ներկայիս ամենաբարձր շենքին եւ 200 մետրով բարձր կլինի Ֆուձիյամա լեռից, որին կնմանվի իր ձեւով: «Նյուզռու» կայքէջը տեղեկացնում է, որ նախագծվող երկնաքերում բնակվելու է 500 հազարից մինչեւ 1 մլն մարդ:

Տոկիոյի համար շենքը նախագծել է «Տայսեյ քորփորեյշըն» ընկերությունը: Շինարարությունը, տարբեր գնահատումների համաձայն, կարժենա 300-900 մլրդ դոլար:

Ի տարբերություն մյուս երկնաքերների, X-Seed 4000-ը իր բնակիչներին կպաշտպանի ճնշման եւ եղանակի փոփոխություններից: Կառուցվածքը նախատեսում է արեւի էներգիայի օգտագործում շենքի միկրոկլիմայի պահպանման ամբողջ համակարգի համար:

Ներկայումս աշխարհի ամենաբարձր շենքը ԱՄԷ-ում կառուցվող «Բուրջ Դուբայն» է, որի վերջնական բարձրությունը 2008 թ. կազմելու է մոտ 700 մետր:

Ինչ վերաբերում է ավելի վաղ կառուցված երկնաքերներին, դրանք են Նյու Յորքի «Էմփայր սթեյթ բիլդինգը» (381 մետր), Շանհայի «Մաո բիլդինգը» (421), Չիկագոյի «Սիրս դինգը» (442), Մալայզիայի «Պետրոնաս Թաուերը» (452), Թայվանի «Տայպեյ-101» աշտարակները (508), Մոսկվայում կառուցվող «Ռոսիա» աշտարակը (636):

Գ. Ք.

Գրքի մը հրատարակութեան առիթով

Արտաշէս Սուրբ Ղազար

Խորհրդանշական խորագիր ունեցող գիրք մըն է այս մէկը, որ քանի մը ամիսէ ի վեր, ուրիշ տասնեակ գիրքերու հետ, կը հանգչի գրասեղանիս վրայ իր Սուրբ Ղազարեան արեւմուտքի գեղեցիկ կողքով զարդարուն: 207 էջերէ բաղկացած ու գունաւոր նկարներով այս նկատելի գործը տպուած է Վենետիկ, 2006-ի կիսուն: Մխիթարեան Միաբանութեան հրատարակութիւնն է ան, որ խորքին մէջ վերամշակումն է (մեր օրերու պատմական տուեալներով ճոխացած) 1978-ին, նոյն խորագիրը ունեցող, Carlo Sartor անունը կրող մտաւորականի մը հրատարակած հատորին:

Այս գործին խմբագիրն ու զայն համադրողն է Alberto Peratoner, որուն սերտ գործակիցները հանդիսացած են Հայր Լեւոն վրդ. Զէքիեան եւ Հայր Վրթանէս վրդ. Ուլուհոճեան, որոնք մեծապէս նպաստած են գործին արդիական բովանդակութեան: Գործին ներկայացումն ու յառաջաբանը գրած են Հայր Եղիա վրդ. Գիլանեան (ընդ. աբբահայր Մխիթարեան միաբանութեան) ու գործը համադրող Alberto Peratoner, որուն մասին, դժբախտաբար, ոչ մէկ տող արձանագրուած է գրքին մէջ:

Այս գեղատիպ հատորը բաժնուած է ինը գլուխներու. 1. Երկիր մը եւ իր ժողովուրդը, 2. Հայոց Պատմութեան հիմնական յատկանիշները, 3. Հայաստանեայց եկեղեցին, 4. Լեզուի մը ինքնութիւնն ու յեղաշրջումը, 5. Հայ ժողովուրդի արտայայտութիւնները արուեստի մարզէն ներս-ա.Երաժշտութիւն, բ.Գրականութիւն, գ.Կերպարուեստ եւ ճարտարապետութիւն, 6. Հայերը Իտալիոյ մէջ, 7. Հայերը Վենետիկի եւ Վենետոյ նահանգին մէջ, 8. Մխիթար Սեբաստացին եւ Մխիթարեան հայրերու միաբանութիւնը, 9. Սուրբ Ղազար կղզին:

Երեք հազար ու աւելի տարիներու պատմական նիւթերու, դէպքերու ու դէմքերու տեղեկատուական ամփոփում մըն է այս գործը, որ կը ներփակէ Ուրարտական-Նայիրեան շրջաններէն մինչեւ ներկայ ժամանակները, մինչեւ Ղարաբաղեան մարտնչումներն ու ներկայ Հայաստանի անկախացումը: Այս ինը գլուխները ունին իրենց բովանդակութեանց վերաբերեալ ենթախորագիրներ, որոնք յաւելեալ տեղեկութիւններ կը փոխանցեն ընթերցողին:

Dall Ararat A San Lazzaro տիտղոս ունեցող այս գիրքը, ճամփորդական եւ զբօսաշրջական ուղեցոյց մը ըլլալէ աւելի, է՛ նաեւ հայ ժողովուրդի բովանդակ ու համառօտ պատմութիւնը ներկայացնող գործ մը, որուն 8-րդ եւ 9-րդ գլուխները ամբողջութեամբ նուիրուած են Մեծն Մխիթար Սեբաստացիի կատարած ազգանուէր գործին: Վենետիկի Սուրբ Ղազարի Մխիթարեան վանքը եւ իր ունեցած պատմական արժէքը՝ առանցքը կը հանդիսանան այս երկու գլուխներուն:

Արդարեւ, քանհինգամեայ, հայաշէր ու քաջասիրտ կղերականի մը հերոսական պատմութիւնն է այս մէկը, որ տեսիլք ունէր ու խոր հաւատք իր կատարած գործին հանդէպ: Ան՝ իրեն համախոհ քանի մը երիտասարդ կղերականներով հոս ու հոն անկայուն թափառումներ ապրելէ ետք, 1701 սեպտեմբեր 8-ին Պոլսոյ մէջ իր հիմնած Միաբանութիւնը, 1717 օգոստոս 27-ին վերջնականապէս ամուր հիմերու վրայ կը դնէ, Վենետիկի Ծերակոյտին կողմէ իրեն շնորհուած կղզին՝ իր աղագայ երազներուն, ազգօգուտ ծրագիրներուն, հայանուէր տեսիլքներուն որպէս հիմնաքար գործածելով:

Այս կղզին տարիներու ընթացքին կը տարածուի, կ'ընդարձակուի ու Իտալիոյ մէջ, նաեւ սփիւռքին, փոքրիկ Հայաստանի մը կը վերածուի: Հոն՝ ամէն ինչ հայաբոյր ու հայադրոշմ կը դառնայ: Սուրբ Ղազարի հայ այցելուն, անկասկած, աւելի հայացած կը վերադառնայ իր ապրած երկիրը: Ես անձնապէս ականջալուր եղած եմ այսպիսի զգացումներու:

Այս գրքին շնորհիւ, ընթերցողը մօտէն կը ծանօթանայ Մխիթարեան Միաբանութեան երեք հարիւր տարուան պատմութեան՝ հիմնադրութենէն մինչեւ մեր օրերը: Միաբանութիւն մը, որ իր հիմնած դպրոցներով արմատ նետած է սփիւռքի գրեթէ բոլոր հայաբնակ գաղութներէն ներս եւ որոնց միջոցաւ կարողացած է բազմահարիւր հայ աշակերտներուն գիտութիւն, հմտութիւն, հայրենասիրութիւն, ազգասիրութիւն, կրօնասիրութիւն, մարդասիրութիւն ու այլ բազմաթիւ մարդկային արժէքներ ուսուցանել: Վերջապէս սերունդներ պատրաստած է ան, որոնք տարիներու ընթացքին թէ՛ անձնական եւ թէ ազգային յաջողութիւններու տիրացած են մեր տարագիր կեանքին մէջ, ըլլայ մշակոյթի, կրթութեան, կրօնական եւ ըլլայ գիտական, գրական, առեւտրական ասպարէզներուն մէջ:

Տարիներ առաջ, երբ ուսանող էի Վենետիկի Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանին մէջ, օր մը, մեր տեսուչ հայրը՝ Հայր Եղիա վրդ. Փէչիկեան դասարան մտաւ եւ իր ձեռքը բերնին տանելով կիսաձայն ըսաւ. Վիէննայի Մխիթարեան հայրերը սքանչելի գիրք մը հրատարակած են:

Այս օրերուն, եթէ ողջ ըլլար մեր սիրելի տեսուչ հայրը, այս գիրքը տեսնելով պիտի ըսէր՝ Մխիթարեանները սքանչելի գիրք մը հրատարակած են:

Ինչպէս գիտենք, ներկայիս անոնք կը գործեն մէկ Աբբահօր առաջնորդութեամբ ու անոր հովանիին տակ, պահելով հանդերձ երկու պատմական վանքերու գոյութիւնը:

Սեղանիս վրայի գիրքը, զանազան նկարներով, իտալերէն լեզուով հրատարակուած է: Կը տեղեկանամ սակայն, թէ Մխիթարեան սաներու նախաձեռնութեամբ, աշխատանք կը տարուի, որ այս գիրքը լոյս տեսնէ նաեւ օտար այլ լեզուներով, ինչպէս նաեւ հայերէնով: Ես վստահ եմ, երբ այս գրքին օտար շրջանակներուն մէջ բերելիք օգտակարութիւնը նկատի առնենք, այս ուղղութեամբ կատարուած ամէն նիւթական զոհողութիւն կրնանք աւելիով գնահատուած համարել:

Գրքի վերջաւորութեան կը կարդանք, չորս էջերու վրայ տարածուած եւ երեք լեզուներով (իտալերէն, անգլերէն, ֆրանսերէն)ներկայացուած ու հայերու, Հայաստանի մասին գրուած եւ այս գրքի հրատարակութեան առիթով օգտագործուած մատեաններու ընտրովի ցանկ մը, որ հետաքրքրութիւն կը պատճառէ գիտակից ընթերցողին:

Այս գրքին աղագայով հետաքրքրուիլը կ'արժէ:

Ի դէպ, հոս կ'ուզեմ ուրախութեամբ տեղեկացնել, թէ այս տարուան նոյեմբեր ամսուան սկիզբը, Թորոնթոյի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ մէջ պատշաճ յայտագրով պիտի ոգեկոչուի Մխիթարեան միաբանութեան երկարատեւ տարիներու՝ մշակութային ու կրթական ասպարէզներուն մէջ ունեցած ազգօգուտ վաստակը:

Սոյն հանդիսութեան ներկայ պիտի ըլլայ միաբանութեան ընդհ. Աբբահայրը՝ Հայր Եղիա վրդ. Գիլանեանը, ընկերակից ունենալով, դարձեալ Սուրբ Ղազարէն, Հայր Վրթանէս վրդ. Ուլուհոճեանը:

Կը տեղեկանանք նաեւ, թէ յառաջիկայ տարուան (2008) յուլիս ամսուան ընթացքին, Երեւանի մէջ պիտի գումարուի Մխիթարեան համայն սաներու համաշխարհային հաւաք:

ՄԱՐԳԱՐ ՇԱՐԱՊԽԱՆԵԱՆ

«Անտարածության մեջ» գիրքը՝ ֆեմինիզմի նոր ձայն

Երեւանում գործող «Կանանց ռեսուրսային կենտրոնը» խմբագրություն առաքած մամլո հաղորդագրությամբ տեղեկացնում է, որ հուլիսի 13-ին, «Կլաբ» ակումբում տեղի է ունեցել 3 կին համահեղինակների՝ Շուշան Ավագյանի, Լարա Ահարոնյանի եւ Նենսի Ագաբյանի «Անտարածության մեջ» գրքի շնորհանդեսը:

Կենտրոնը այս ծրագիրը մտահղացել է անցյալ տարի, երբ Շուշան Ավագյանը մոտենալով մյուս երկու հեղինակներին առաջարկել է հայկական ինքնության եւ միջմշակութային հարաբերությունների շուրջը համատեղ գիրք գրել, յուրաքանչյուրն իրեն հարազատ լեզվով՝ անգլերեն, ֆրանսերեն եւ հայերեն:

«Կանայք տարբեր են իրենց տեսլականով, գաղափարախոսական հայացքներով, զգացմունքային նրբություններով, բայց նրանք բոլորը համերաշխորեն միանում են իրար, այսպես կոչված, «Անտարածության մեջ», որը պայմանական գիտակցությունից եւ իրականությունից դուրս գտնվող մի վայր է», ասում է Ավագյանը, խոսելով գրքի մասին:

«Մտասեւեռուն, տխուր, բայց նաեւ սքանչելի եւ ներգործուն մի գիրք, որն ուշադրության արժանի է», գրել է Թալին Սուհիյանը «Ակօսում»:

«Անտարածության մեջ» գիրքը հայկական ֆեմինիզմի նոր ձայնն է բերում մեզ: Դա ավանդույթի գիտակցված մի որոնում է, որը միավորում է անցյալը, ներկան եւ ապագան», նշել է Կատիա Դեմիրճիին:

Հեղինակներից Շուշան Ավագյանը ծնվել է Երեւանում: Ներկայիս Իլինոյսի պետհամալսարանում դոկտորական թեզի պաշտպանությանն է պատրաստվում համեմատական գրականության թեմայով:

Նենսի Ագաբյանը ապրում է Նյու Յորքում: 2006-07-ին Երեւան էր եկել «Ֆուլբրայթի» կրթաթոշակով ուսուցանելու գրավոր խոսքի հմտությունները:

Լառա Ահարոնյանը Բեյրութից է, ապրել է Մոնրեալում: Այժմ բնակվում է Երեւանում: Հիմնադիրն է «Կանանց ռեսուրսային կենտրոնի» Երեւանում եւ Շուշիում: Նաեւ նախաձեռնողը՝ Հարավային Կովկասում «Հանուն խաղաղության կանանց կոալիցիայի»:

Հ. ՕՀԱՆՅԱՆ

Թումանյանը եւ հայ գրողների կովկասյան ընկերակցությունը

Կան գրողներ, որոնց ոչ միայն գեղարվեստական ստեղծագործությունները, այլ նաեւ անձնական ամբողջ կյանքը դառնում է տվյալ դարաշրջանի ճշմարիտ արտացոլումը: Հովհաննես Թումանյանն իր ապրած դարաշրջանի գրական կյանքի ղեկավարն ու շարժիչ ուժն էր, պետականություն չունեցող երկրի պետական գործիչը:

Հայ իրականության մեջ գրական բնույթի առաջին ամենախոշոր ընկերությունը «Հայ գրողների կովկասյան ընկերությունն» էր: Թումանյանի հիմնադրած եւ ղեկավարած այդ ընկերությունն առաջադիմական դեր է կատարել գրականության եւ արվեստի զարգացման, տարբեր ազգերի մշակույթի մերձեցման գործում: Տարօրինակ է, որ մինչեւ այսօր չկար այդ ընկերության գործունեությունը (1912-1921 թթ.) արտացոլող որեւէ հոդված կամ մենագրություն:

Այդ առումով կարեւոր եւ հասկանալի է օրերս հրատարակված թումանյանագետ **Սուսաննա Հովհաննիսյանի «Թումանյանը եւ հայ գրողների կովկասյան ընկերությունը»** աշխատությունը, որը մի փորձ է ցույց տալու գրական այդ խոշոր հասարակության պատմությունը: Ուշագրավ փաստ է այն, որ գիրքը մանրամասնորեն ներկայացնում է կովկասյան ընկերության ամբողջական գործունեությունը՝ նախապատրաստական շրջանից մինչեւ այն դերը, որ տարիներ անց ունեցավ ընկերությունը հայ գրողների, մշակույթի եւ գրականության կյանքում: Հեղինակն ընթերցողին ներկայացնում է ընկերակցության կանոնադրությունը, օրենքներն ու նպատակները, կազմակերպած հասարակական-մշակութային միջոցառումները եւ հատկապես Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ ծավալած հայրենանվեր գործունեությունը, ուր շատ հայ գրողներ ապավինում էին Թումանյանին եւ ընկերության մնացած անդամներին: Ինչպես կարդում ենք Թումանյանին ուղղված նամակում. «Հայ գրողների ընկերությունը հայ գրականության հասունության վկայական պետք է նկատել»: Բացահայտելով Թումանյանի գրական-հասարակական գործունեության ոլորտները, որոնք առնչվում են Հայ գրողների կովկասյան ընկերության հետ, թումանյանագետը որոշ չափով անդրադարձել է նաեւ այդ տարիների բանաստեղծի կենսագրությանն ու «Վերնատան» գործունեությանը:

Այստեղ առանձնապես հետաքրքրական են «Վերնատան» գրողների, հատկապես Դ. Դեմիրճյանի կատակ, հաճախ անհանգ (մինչեւ այժմ չտպագրված) բանաստեղծությունները, որոնք որպես գեղարվեստական ստեղծագործություն արժեք չեն ներկայացնում, սակայն «դուրս են եկել մեծ գրողների գրչի տակից եւ ցույց են տալիս Վերնատանը տիրող ջերմ եւ ընկերական մթնոլորտը»:

Գեղարվեստական առումով մեծ արժեք է ներկայացնում հեղինակի հայտնաբերած եւ Թումանյանի գրչին պատկանող 3 հոդված, որոնք մինչեւ այդ չեն տպագրվել: Նշվածներից առանձնանում է հատկապես «Առայժմ» հոդվածը, որտեղ հեղինակը բարձրացնում է կարեւոր եւ արդի հասարակությանը հուզող հարցեր, ներկայացնում իր բարոյաբանական հայացքները: Սա գիրք է Թումանյանի հիմնադրած ընդամենը մեկ ընկերության մասին: Մինչդեռ նմանատիպ ընկերություններ շատ են եղել: Հեղինակը նշում է, որ առաջիկայում ուսումնասիրելու եւ ընթերցողի դատին է ներկայացնելու Թումանյանի ղեկավարած ընկերությունների պատմությունն ու գործունեությունը: Չէ՞ որ ինչպես խոստովանում է հեղինակը. «Հոգու վայելք է թումանյանական աշխարհին առնչվելը, գեթ մի քար թումանյանագիտության մեջ ավելացնելը»:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Պատերազմը մենք վերապրում էինք»

Մայրաքաղաքացիների արվեստի մենաշնորհային (խանձարուրից մինչեւ հասունության բեմահարթակ) հորիզոններում մեր աչքը վաղուց սովոր չէր տեսնել մարզի արվեստի մարդուն: Եվ անակնկալ էր հաճելի, որ վերջերս «Մի վախեցիր» ֆիլմում տեսանք մեր համերկրացիներին, առանձնապես Շանթ Հովհաննիսյանին ու Սեյրան Մկրտչյանին, դերասաններ, որոնց մեր քաղաքում ընդունում, սիրում, ակնածում են: Եվ ափսոսում, անկասկած, որ թատերական հարուստ տարեգրությամբ մեր քաղաքը չի կարողանում տեսանելի դարձնել իր դերասանին: Դերասաններ, որ մեր թատրոնի վերջին տարիների տեւական, անհուսալի թվացող դադարի դեպքում անգամ, մնացին թատրոնում, քաղաքում մնացին, հաղթահարեցին օրվա հացը վաստակելու... մամլիչը: Հավատացին թատրոնի հարությանը:

«Ազգի» զրուցընկերները Շանթն ու Սեյրանն են՝ Բենոն ու Անբրաշը:

Շանթ Հովհաննիսյան. «Ֆիլմի ռեժիսոր Արամ Շահբազյանին գիտեի ուսանողական տարիներից. իր ցանկությամբ ներգրավված էի նրա դիպլոմային աշխատանքում: Բայց այդ օրերից շատ տարիներ են անցել, ու շատ ջրեր են հոսել. Երեւանը երեւան է մնացել, երեւանցին՝ երեւանցի, մենք էլ էստեղ էինք՝ հոգեվարքող թատրոնի գոյապայքարում: Թատրոն, որ հավասարիմ իր տարեգրությանը, ապրեց...

... Անցած դեկտեմբերին Արամը առաջարկով եկավ Գորիս, թատերական լեզվով ասած՝ քաստինգ արեցին, նկատեցին ու հավանեցին Սեյրան Մկրտչյանին՝ մեր դերասանին, իմ լավ բարեկամին: Էլի մարդիկ ընտրվեցին, որոնց ընտրությունն ինձ էր վստահված (գորիսյան պատիկ-տաշիկները, հիվանդանոցի տեսարանում վիրավոր զինվորների դերերում՝ Երեւանի Թատրոնի եւ կինոյի պետական ինստիտուտի Գորիսի մասնաճյուղի ուսանողները)»:

Արամի հետ շատ հետաքրքիր էր աշխատել. նա կաղապարով չէր գծագրում դերասանի անելիքը. ստեղծագործական մոտեցման հնարավորությունն ընձեռված էր: Եվ հետո էլ... պատերազմը մեր միջով անցել էր, եւ մեր դերերով մենք այն... վերապրում էինք: Դառն էր ու հոգեցունց: Եվ համոզիչ, կարծում եմ:

Մորս ցավ պատճառեցի. ֆիլմի վերջում մենք «զոհվեցինք»...

Սեյրան Մկրտչյան. «Ամեն ինչ շատ հետաքրքրական էր: Մի նոր ընտանիք ստեղծվեց ասես: Սկզբից ասեմ՝ դերասանական ինքնատիպ կազմ էր՝ իրենք իրենց նման: Խորենն, ի դեպ, կարգին տղա է, նախախնամությամբ գենն իր գործն արել է: Ֆիլմի ցուցադրությունից հետո անհամբերությամբ սպասում էի գորիսեցիների՝ հայրենակիցներիս կարծիք-արձագանքներին, բայց դրսից զանգերն ու կարծիքներն ավելի շատ ու շուտ ստացվեցին, քան... Ազատամարտիկները, սակայն ասելիք ունեին:

Դե, դա ոչինչ, ինձ համար էականն այն էր, որ ֆիլմի հղելիք նոտան առանձնապես երիտասարդությանը ճիշտ հասնի: Եվ հետո, կարծում եմ, այս նկարահանումները մեկնարկային նախադեպ կդառնան...»:

Ֆիլմի մասին, որ մեծ հաշվով անկասկած երեւույթ էր, մի դիտարկում միայն. երկխոսությունների գռեհկության հասնող «հյութալիության» համար գիշերային բարերն ու կռվի տեսարաններն անգամ... այնքան էլ արդարացում չեն: Զուր չի ասված՝ «Ամեն ինչի համը աղն է, աղի համն էլ՝ չափն է»:

ԱՆՆԱ ՀՈՎԱՆԵՍՅԱՆ

Գորիս

Հայաստանի հավաքականը կրկին աչքի ընկավ ազգեսիվ խաղով

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի հերթական խաղում երեկ Հայաստանի հավաքականը հյուրընկալել էր «A» խմբի պոտենցիալ առաջատար Պորտուգալիայի ընտրանուն: Վերջին երկու հանդիպումներում մեր ֆուտբոլիստների տոնած հաղթանակները ոչ միայն զգալիորեն բարձրացրել էին Հայաստանի հավաքականի վարկանիշը, այլեւ լավատեսորեն էին տրամադրել ֆուտբոլասերներին, որոնք ողջ խաղի ընթացքում ակտիվորեն խրախուսում էին իրենց սիրելիներին: Իհարկե, բոլորն էլ հասկանում էին, որ հանձինս պորտուգալացիների, որոնց տեխնիկական վարպետության համար հաճախ «եվրոպական բրազիլացիներ» են անվանում, ՀՀ հավաքականին չափազանց լուրջ մրցակից էր բաժին ընկել: Եվ խաղն էլ հաստատեց դա:

Առաջին իսկ րոպեներից հայ ֆուտբոլիստները դիմեցին վճռորոշ գրոհների, ինչը ստիպեց հյուրերին մեծ ուժերով պաշտպանվել: Նման սկիզբը անսպասելի էր պորտուգալացիների համար: Իսկ երբ 11-րդ րոպեին տուգանայինի խաղարկումից հետո Ռոբերտ Արզումանյանը գլխի հարվածով բացեց հաշիվը, բաց թողած գոլը, կարծես սառը ցնցուղ եղավ հյուրերի համար, որոնք բավական ժամանակ չէին կարողանում կարգավորել իրենց խաղը առջեւի գծում: Մեր պաշտպանները բավական լրջորեն էին հսկում պորտուգալացիներին, որոնցից ամենավտանգավորը՝ Քրիստիանու Ռոնալդուն էլ չկարողացավ լրջորեն սպառնալ Բերեզովսկու պաշտպանած դարպասին: Ճիշտ է, 37-րդ րոպեին օգտվելով մեր պաշտպանների անփույթ խաղից, Ռոնալդուն, այնուամենայնիվ, գրավեց դարպասը՝ վերականգնելով հավասարակշռությունը: Առաջին խաղակեսում մեր հավաքականի կազմում բավական ակտիվ էին գործում հարձակման եզրերը: Երկու անգամ վտանգավոր հարված կատարեց Արտավազդ Քարամյանը, իսկ խաղակեսի վերջում էլ կարող էր աչքի ընկնել Փաչաջյանը, սակայն չհասավ Առաքելյանի փոխանցմանը:

Ընդմիջումից հետո էլ մեր հավաքականը շարունակեց ակտիվ խաղը եւ մինչեւ վերջ հավատարիմ մնաց գրոհային ֆուտբոլին: Պորտուգալացիներն էլ բավական ակտիվացան եւ ամեն կերպ ջանում էին կորզել հաղթանակը: Մրցակիցները գոլային մի քանի պահեր ստեղծեցին, բայց այդպես էլ հաշիվը չփոխվեց: Հյուրերը կարող էին հաղթանակ կորզել ավելացված ժամանակում, սակայն տուգանայինի խաղարկումից հետո Ալվեսի գլխի հարվածը ձեռ ստացվեց: Այսպիսով, ՀՀ հավաքականը կրկին աչքի ընկնելով ագրեսիվ խաղով, պարտվաբեր ոչ-ոքի արդյունքի հասավ «A» խմբի առաջատարներից մեկի հետ մրցախաղում: Հայ ֆուտբոլիստների խաղը իրոք արժանի է գովասանքի:

Հայաստանցի թեթեւատլետներն ուժեղագույնն են խաղերում

Համահայկական 4-րդ խաղերում իրենց մրցավեճն ավարտեցին նաեւ թեթեւատլետները: Այդ մրցաձեւում էլ ակնհայտ էր հայաստանցի մարզիկների առավելությունը: Եվ դա բնական է, քանի որ մրցասպարեզ էին դուրս եկել հանրապետության գործող թեթեւատլետները: Ինչպես հայտնի է, այս խաղերում թույլատրվում է պրոֆեսիոնալ մարզիկների մասնակցությունը:

Մրցումների վերջին օրը հանրապետության երկու նոր ռեկորդ սահմանվեց: Դրանցից մեկի հեղինակը երեւանցի Տաթյանա Սիմաշովան էր, որը գունդը հրեց 12 մ 40 սմ: Երկրորդ տեղը գրաված վանաձորցի Հեղինե Արզումանյանը հաղթողին զիջեց գրեթե 1 մետրով (11 մ 48 սմ): 3-րդ արդյունքը ցույց տվեց թեհրանցի Էդնա Իսայանը (10,96 մ): Մյուս ռեկորդը գրանցվեց տղամարդկանց 4x100 մ փոխանցումավազքում: Այստեղ Երեւանի թիմը հաղթող ճանաչվեց 42,5 վրկ արդյունքով: 2-րդ եւ 3-րդ տեղերը զբաղեցրին Վանաձորի (43,6 վրկ) եւ Արտաշատի (44,0 վրկ) թիմերը:

Տղամարդկանց 200 մ վազքում 22,1 վրկ արդյունքով ոսկե մեդալի արժանացավ Գլենդեյլի ներկայացուցիչ Ջոնի Տեր-Եղիյանը: Աղջիկների մրցումներում նույն մրցատարածությունը բոլորից արագ հաղթահարեց վանաձորցի Աննա Քոչինյանը (25,5 վրկ): 800 մ վազքում լավագույնը արտաշատցի Արամ Դավթյանն (1.55,3) ու երեւանցի Աննա Եգորյանն (2.13,3) էին: Իսկ 5000 մ վազքում հաղթող դարձավ գյումրեցի Սեւակ Եղիկյանը (15.31,1): Հեռացատկի մրցումներում լավագույն արդյունքի հասավ վանաձորցի Արսեն Սարգսյանը (7,88 մ):

Համահայկական 4-րդ խաղերի մրցումների առաջին երեք օրերի արդյունքներով թիմային ընդհանուր հաշվարկով առաջին տեղում են ընթանում Երեւանի մարզիկները, որոնք նվաճել են 15 ոսկե, 11 արծաթե եւ 8 բրոնզե մեդալ: Երկրորդ ցուցանիշն ունի Վանաձորի թիմը՝ 4+5+2: Վատ հանդես չեն գալիս Ստեփանի թիմի մարզիկները, որոնք նվաճել են 6 արծաթե, 2 բրոնզե մեդալ: Գլենդեյլի թիմն իր հաշվեկշռում 2 ոսկե մեդալ ունի: Մեդալներ նվաճած քաղաքների թվում են նաեւ Արտաշատը (1+2+1), Կապանը (1+2+0), Ախալցխան (1+0+3), Թեհրանը (1+0+4), Գյումրին (1+0+2), Թբիլիսին (1+0+0), Մոսկվան (1+0+0), Ստեփանակերտը (0+2+3), Պլովդիվը (0+0+1), Աբովյանը (0+0+1) եւ Կիեւը (0+0+1):

Առաջատարի դիրքերն անսասան են

Շախմատի «Ակրոպոլիսի գավաթի» խաղարկության 7-րդ տուրում Էլինա Դանիելյանը ոչ-ոքի խաղաց Ալեքսանդրոս Գրիգորիադիսի հետ: 7 տուրից հետո Էլինան վաստակել է 4 միավոր: 8-րդ տուրում նա կմրցի Գեորգիոս Գոմասի հետ: Առյուծը շարունակում է միանձնյա գլխավորել Իլյա Սմիրինը, որը ոչ-ոքի խաղալով Կիրիլ Գեորգիեւի հետ, վաստակել է 6 միավոր: Նրան կես միավորով զիջում է Քրիստոս Բանիկասը, որը հաղթեց Կոնստանտինոս Մուտուսիսին:

Արթուր Աբրահամ «Ով կանգնի իմ դեմ, նրան կպատժեմ»

Խորեն Գեւորը դուրս է գրվել հիվանդանոցից

Բռնցքամարտի միջազգային ֆեդերացիան (IBF) որոշում էր կայացրել, որ միջին քաշային կարգում աշխարհի չեմպիոն Արթուր Աբրահամը ռինգ է դուրս գալու Խորեն Գեւորի դեմ: Բռնցքամարտի երկրպագուների համար հետաքրքրական մրցապայքար, հայերիս համար՝ «դժվար» մի խաղ՝ Գերմանիայի դրոշի ու օրհներգի ներքո (Արթուր Աբրահամը ԳԴՀ քաղաքացի է, Խորեն Գեւորը մոտ ժամանակներս պիտի այն ստանա) մեր երկու հայրենակիցները դեմառդեմ՝ ո՞ւմ համար սիրտդ ցավի:

Այս հարցը գերմանահայերից շատերն էին հնչեցնում, բայց լավագույն ընտրությունը խաղին նախորդած մամուլի ասուլիսին մեր հայրենակից բռնցքամարտիկները հուշեցին: «Անկեղծ ասած, ինձ դուր չի գալիս, որ հայրենակցիս դեմ պիտի պայքարեմ: Նույն կարծիքին են նաեւ Հայաստանում: Բայց մենեջերներն այդպես են որոշել», ասել էր 27-ամյա Աբրահամը՝ 5-րդ անգամ գոտին պաշտպանելու նախօրեին:

«Ինձ համար միեւնույնն է. Հայաստանում հազիվ թե դեռեւ ծանոթ ունենամ: Շատ երկար եմ սպասել այս հնարավորությանը եւ պիտի հաղթեմ: IBF-ի գոտին կնոջս՝ ծննդաբերության սպասող Նինելի համար լավագույն նվերը կլինի», իր վճռականությունն էր հայտնել 28-ամյա Խորեն Գեւորը, ում կենսագրության մասին սակավ տեղեկություններ կարելի է գտնել գերմանական լրատու դաշտում՝ ծնվել է 1976-ի մարտի 16-ին, Էջմիածին քաղաքում, մասնագիտությամբ եռակցող է, 16 տարեկանում թողել է Հայաստանը, Կիպրոսի վրայով Գերմանիա եկել, ապրել Գունցենհաուզենի մանկատանը, սիրողական բռնցքամարտում 75 մրցամարտից 72-ը հաղթանակով է պսակել, պրոֆեսիոնալ ռինգում՝ 30-ից՝ 27-ը, որից 15-ը՝ նոկաուտով: 5 տարի առաջ, երբ մարզիչը Չդունեկը չէր, երկու պարտություն էր գրանցել, երկուսն էլ նույն պատճառով՝ սուր հոնքերը մրցամարտի ժամանակ վնասվելով, առատ արնահոսության պատճառ էին դառնում, արյունը լցվում էր աչքերը ու խանգարում մրցելույթը շարունակել: Աշխարհի չեմպիոնության համար պայքարելու ու հաղթելու վճռականությամբ Խորենը 2005-ին Համբուրգում դիմում է վիրահատական միջամտության՝ հոնքոսկրերի սուր եզրերը կլորացնում են: Համբուրգցի մարզական բժիշկ դոկ. պրոֆեսոր Բերնդ Կաբելկան, ըստ «Բիլդ» թերթի, կարծիք էր հայտնել, թե Խորենը վնասվելու հավանականությունը նվազագույնի է հասցրել: «Վիրահատությունից հետո ինձ ավելի ապահով եմ զգում: Աբրահամի հետ կարճ կպատեմ», ասել էր Խորեն Գեւորը:

«Նրանք երկուսն էլ կարծր տեսակից են», գրում է «Բիլդը» մրցելույթից առաջ՝ հիշեցնելով Աբրահամի կոտրած ծնոտի, տիտանե 2 թիթեղների ու 22 պտուտակագամերի մասին: «Այսքան քրտնաջան ոչ մի անգամ չեմ մարզվել: Մի անկում, ու աշխարհը շուռ կգա ինձ համար», չէր թաքցրել Արթուր արքան:

Բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոն Աբրահամ-Գեւոր խաղի հեռուստամեկնաբան Հենրի Մասկեն էլ տեղեկացրեց, թե Աբրահամն օրական 3 անգամ կենտրոնացած մարզվել է, վերջին շաբաթներին՝ ո՛չ բջջային հեռախոս, ո՛չ ավտոմեքենա, ո՛չ տնտեսական գործունեություն. Համբուրգում բնակվող, ասպարեզին մարզիչ Ֆրից Չդունեկի սան իր հայրենակից Խորեն Գեւորի կարողությունները թերագնահատելը լուրջ չէր լինի: Չդունեկը այս մրցամարտի մասին խաղին նախորդած մամուլի ասուլիսում հայտնել էր, թե «դիտարժան պայքարը տեւելու է 12 ռաունդ: Աբրահամը ֆավորիտն է, բայց Խորենը կօգտագործի իր առավելությունները՝ արագությունն ու հաղթելու վճռականությունը»:

«Ինձ համար խնդիր չէ՝ ինչ են ասում. ռինգը ցույց կտա, տեսնենք խաղի ավարտին կայանալիք մամուլի ասուլիսում էլ նո՞ւյնը կասեն», պատասխանել էր Աբրահամը:

Ի դեպ, մարզական կայքէջերից մեկում այսպիսի վերնագիր էին դրել՝ «Աբրահամի պայքարը Գեւորի դեմ մարզիչների մենամարտն էլ է»: Ուլլի Վեգներն ու Ֆրից Չդունեկն իրար 1968-ից են ճանաչում, լավ գիտեն միմյանց, մտերիմ են, նույնիսկ մի սենյակում են ապրել: Վեգներն ընկերոջ մարզչական հնարավորությունները լավ գիտի, ծանոթ է Խորենի կարծր տեսակին, բայց Արթուրը միջին քաշում աշխարհի լավագույն բռնցքամարտիկն է՝ գոտին չի հանձնի: Նրա բռունցքի հարվածին ինչպե՞ս պիտի դիմանան, խաղից առաջ հարցրել էր Վեգները:

Օգոստոսի 18-ին Բեռլինի Մաքս Շմելինգ դահլիճում Արթուր Աբրահամ-Խորեն Գեւոր մրցապայքարին ուղիղ եթերով հետեւում էր 5,2 միլիոն ականդիր աշխարհի 32 երկրներում, 7000 երկրպագու դահլիճում: Գերմանական ARD-ի եթերում, ինչպես միշտ կենդանի երաժշտություն, մեկնաբաններ, բռնցքամարտիկներ, ում խոսքի օգնությամբ խաղը դառնում է ավելի «մատչելի»:

6 ռաունդ անընդմեջ, հեռուստամեկնաբանի բնորոշմամբ «ռետինե գնդակի նման» Խորեն Գեւորը կայծակնային արագությամբ, աներեւակայելի ուժով հարվածներ էր տեղում երբեւէ պարտություն չգրանցած աշխարհի չեմպիոնի գլխին, մարմնին: Աբրահամը երկար ձեռքեր ունի, Գեւորից 4 սմ-ով բարձրահասակ է», դադարների ժամանակ իր սանին խորհուրդներ էր տալիս ու քաջալերում էր Չդունեկը: Արթուրն, ինչպես միշտ սկզբում ուսումնասիրում է ընդդիմադրի խաղաոճը, իրեն զերծ է պահում ավելորդ հոգնությունից ու հարվածում դիպուկ, ճշգրիտ, կենտրոնացած:

Խորենը զարմանալու առիթներ շատ տվեց. հեռուստամեկնաբանի տեղեկացմամբ երկաթե կամքի տեր է՝ Գեւորը մարզումների ժամանակ ամեն ինչ կերել, հետո է կերել: 8-րդ ռաունդում ծավալվեց այնպիսի շիկացած մի պայքար, որ ստիպում էր շունչ պահած հետեւել՝ այսօր Բեռլինում շատ հետաքրքրական երեկո է՝ բարձրակարգ բռնցքամարտ, իր հիացմունքը բազմիցս բարձրաձայնեց նաեւ ARD-ի մեկնաբանը: Երբ մրցապայքարը վտանգավոր սահմանագծին էր հասել՝ Գեւորը ուժասպառ տոնով գոռ շշնջաց մարզչին՝ ուզում եմ էլի փորձել:

11-րդ ռաունդի 2:41-ին Աբրահամն իր ձախով այնպիսի անակնկալ հարված հասցրեց Գեւորի գլխին, որ վերջինս ուժ չունեցավ ոտքի կանգնելու, մեջքի վրա փռվեց գետնին՝ չեմպիոնական երազները վերջակետելով: (Դե իհարկե, ինչպես տեղեկանում ենք «Բիլդից», հարվածների ուժաչափ սարքը մարզումների ժամանակ Աբրահամի բռունցքի ծանրությունը գնահատել է 350 կգ: «Ուզում եմ առավել ծանր արդյունք գրանցել», ասում է Աբրահամը: «Արթուրը երբեմն ավելի ուժեղ է հարվածում, քան որոշ ծանրքաշայիններ», ծանուցում է Վեգները):

Ծանր դրվագներին արագ հաջորդում է շոուն՝ ոսկի անձրեւ Արթուր արքայի հաղթանակի պատվին: Իսկ ռինգից դուրս՝ կոտրված հույսեր: Դաժան վերջաբան:

«Չեմ կասկածում, որ Աբրահամը պիտի հաղթեր, բայց նրա մրցակցի կամքը պարզապես ապշեցնող էր», կարծիք հայտնեց բռնցքամարտիկ Մարկուս Բոյերը:

Ռինգի դատավոր Փեթե Պոդգորսկին սիրտ չունեցավ ռինգում կանխել պտանգը, ննդադատություն է հնչեցնում «Ֆրանկֆուրտեր ալգեմայնե» օրաթերթը: «Խորենը մարտավարական սխալ արեց», մարզիչ Չդունեկի մեկնաբանությունն է՝ ասես արդարանալով, թե 10-րդ ռաունդից հետո կարող էր էլ չշարունակել, բայց Գեւորը նպատակ էր դրել հաղթել ինչ գնով լինի:

Աբրահամն էլ ազդվել էր. «Հոգիս ցավում էր, երբ նրան այդպես պառկած տեսա: Բայց ներեցեք, սա հենց բռնցքամարտն է: Բացի այդ Խորենը կռվելու ծարավ էր: Մեր երկրում բոլոր տղաներն էլ լավ պայքարող են, բայց ով իմ կոչմանը տիրանալ ուզենա, կպատժվի: Ես պիտի հաղթեի: Պատվի հարց էր: Խորենն ուժեղ էր, ես նրանից ավելի»:

Խորեն Գեւորը նպատակ էր դրել թագավորին թագազրկել, մի մարդու, ում հաջողվել էր սոցիալապես բարձրանալ՝ փախստականի կարգավիճակ հայցողից միլիոնատեր դառնալ, գրում է «Ֆրանկֆուրտեր ալգեմայնեն» օգոստոսի 19-ի անդրադարձում: Օգոստոսի 18-ին գիշերը Խորենին տեղափոխել են Բեռլինի Ֆրիդրիխսհայն հիվանդանոց, համակարգչային թոմոգրաֆիական քննության ենթարկել ուղեղն ու պարանոցը: Հանախակի փոփոխությունները հասկանալի են ախտանշան է, հաստատվել է՝ գլխուղեղի ծանր ցնցում: Առաջիկա օրերին պարզ կդառնա՝ Համբուրգում բնակվող Խորեն Գեւորը կարիերան պիտի շարունակի՞, ծանուցում է «Դի վելթը»:

Ուզում էր կնոջն իր շահած գոտին նվիրեր, կիրակի օրը՝ օգոստոսի 19-ի հետմիջօրեին նա տուն դարձավ ջարդված ու հաշմված մարմնով: Հռաանք ժամանակավորապես:

Աբրահամի մենեջեր Զաուերլանդի հաղորդման համաձայն, «Այս տարի Աբրահամը դեռ երկու անգամ ռինգ դուրս կգա Գերմանիայում, այնուհետեւ 2008-ի առաջին կեսին ԱՄՆ-ում կմրցի Ջերմեյն Թեյլորի հետ»:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

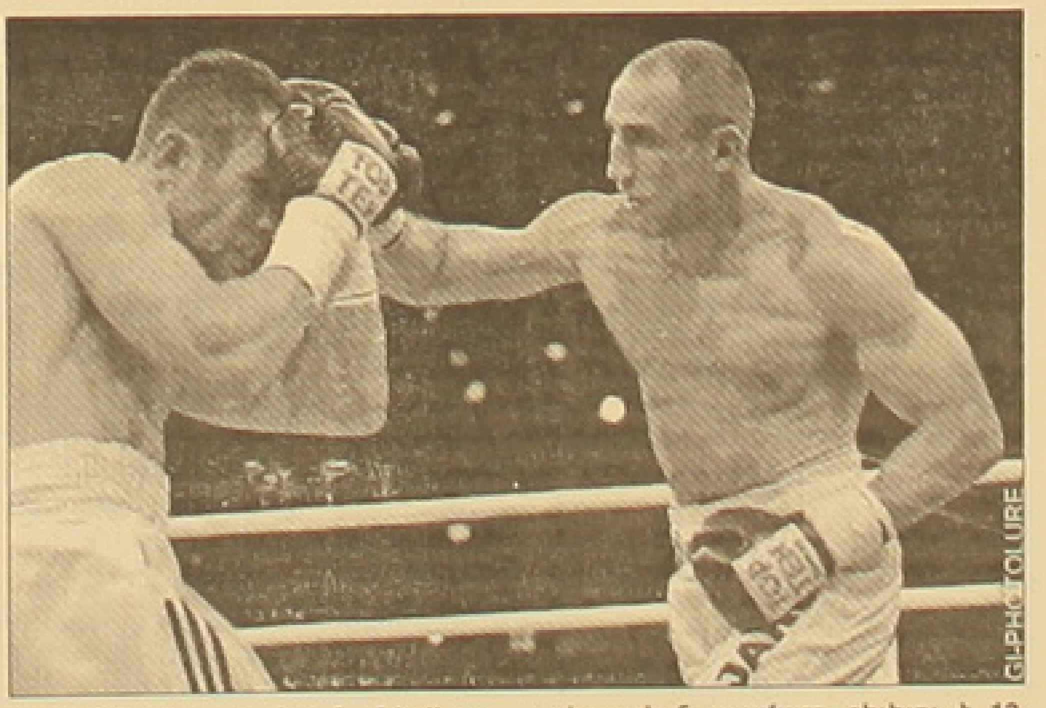

«Ուզում եմ ապրել Հայաստանում», ասում է ադրբեջանցի զինծառայողը

1-ին էջից

Ազգությամբ մեսխեթցի թուրք 20-ամյա ադրբեջանցի զինծառայողն ասում է, որ վախենում է, թե Ադրբեջանում իրեն կմեղադրեն հայրենիքի դավաճանության համար եւ կդատապարտեն 10-20 տարվա ազատազրկման:

«Ինչքան որ ստեղ եմ, ինչ ռազմական գաղտնիք գիտեմ՝ ասել եմ: Հիմա վախենում եմ վերադառնալ: Գիտե՞ս քանի ադրբեջանցի զինվոր է Հայաստանից հետ գնացել ու իրանց համար ինչ վաս ա եղել: Լավ չէ, էլի, գնամ 20 տարի բանտ նստեմ», ասում է Մամեդովը:

«Սամիր Մամեդովը միջազգային մարդասիրական իրավունքի սուբյեկտ է եւ Հայաստանի իշխանությունները չեն կարող նրան ստիպել կամ պարտադրել Ադրբեջան վերադառնալ», ասում է Հայաստանի գերիների, պատանդների եւ անհայտ կորածների հարցերի պետական հանձնաժողովի աշխատանքային խմբի ղեկավար Արմեն Կապրիելյանը:

Մամեդովը ադրբեջանական բանակում ծառայել է 7 ամիս: Նա պատմում է, որ փախել է ադրբեջանական բանակից, քանի որ սպաները ու հին ծառայողները՝ «դեմբելները», ծեծել են իրեն: Իսկ փախուստի որոշման վերջին կաթիլը դարձել է այն, որ ավագ լեյտենանտ Քենան Ասկերովը իրեն ցանկացել է հակառակ կամքին զինվորական ծառայության ուղարկել Բաքվի ենթասպաների դպրոց:

«Անունս արդեն գրել էր, որ գնամ ենթասպա դառնամ ու 25 տարի ծառայեմ: Չէի ուզում: Էդ օրը՝ դեկտեմբերի 24-ին, ճաշարանից հետո զինմասի պարսպի վրայից թռա ու եկա Հայաստան: Մտածում էի, որ կամ ականի վրա կպայթեմ, կամ էլ հայ զինվորները կկրակեն ու ինձ կսպանեն: Եթե զենք լիներ մոտս՝ ինքս ինձ կսպանեի», հիշում է Մամեդովը:

Սամիր Մամեդովը պատմում է, որ չի կարդում Ադրբեջանից իրեն ուղարկված նամակները, քանի որ չի հավատում, թե դրանք իր ծնողներն են գրել: Սամիրը պատմում է, որ ծնողներն իրեն երեք տարեկան հասակում հանձնել են մանկատուն:

«13 տարեկան էի, մանկատանը ասացին, որ հայրս ու մայրս ավտովթարից մահացել են: Ես լաց էի լինում: Մանկատնից հետո, մինչեւ բանակ գնալը, Կիրովաբադում միայնակ ապրել ու աշխատել եմ: Հիմա հանկարծ ինձ նամակ են բերում, ասում են հորիցդ ու մորիցդ է: Ես չգիտեմ, ում հավատամ»,- ասում է Մամեդովը:

«Կենտրոն» քրեակատարողական հիմնարկում, որը նախկին ԿԳԲ-ի բանտն է, Սամիր Մամեդովն ապրում է ընդհանուր խցում՝ երկու հայերի հետ: Ադրբեջանցի տղան խցակիցներից գոհ է՝ պատմում է, որ օգնում են կյանքին հարմարվել ու հայերեն սովորել եւ առանց իրեն երբեք հացի չեն նստում:

«Հայերենը հիսուն տոկոսից ավելի հասկանում եմ: Կարդում եմ, գրում եմ», ասում է Սամիրը:

Նա որոշել է ապաստան ստանալու դեպքում քրիստոնեություն ընդունել եւ արդեն իր համար անուն է ընտրել:

«Սամվել Համբարձումյան: Ինձ կասես Սամվել»; դիմում է Սամիրն ինձ ու իմ խնդրանքով թղթի վրա հայերեն գրում է «Սամվել Համբարձումյան, Հայաստանի Հանրապետություն»: Մի քանի սխալ է անում, բայց ձեռագիրը պարզ է ու հասկանալի:

Հայերենը նա սովորել է խցակից ընկերների եւ բանտի հոգեբանի՝ Հեղինե Մարտիրոսյանի օգնությամբ:

«Շատ ընդունակ է Սամիրը, արագ սովորում է: Հիմա էլ մաթեմատիկական պարզ վարժություններ ենք անում միասին: Ուզում ենք մի բանով զբաղեցնել իրեն», ասում է Հեղինեն:

Հեղինեի բնութագրմամբ Սամիրը ուժեղ բնավորություն ունի, հարմարվում է կյանքի դժվարություններին, բայց նաեւ ինքնասիրություն ունի եւ երբեք թույլ չի տա, որ իրեն վիրավորեն:

«Մտածում եմ, թե ոնց եմ ապրելու Հայաստանում, ինչ եմ աշխատելու: Ես ամեն ինչ էլ գիտեմ անել՝ կաֆել ու մետլախ խփել, անասուն պահել: Երկու տարի, մինչեւ բանակ գնալը ինչ ասես արել եմ գլուխս պահելու համար», իր ապագան է քննարկում Սամիրը:

Ադրբեջանցի զինվորը որոշել է Հայաստանի իշխանություններից մերժում ստանալու դեպքում դիմել միջազգային կազմակերպություններին՝ իրեն եվրոպական որեւէ երկիր տեղափոխելու խնդրանքով:

Սամիրը պատմում է, որ ազատ ժամանակ խցում հեռուստացույցով կամ DVD-ով ֆիլմեր է դիտում կամ էլ երաժշտություն է լսում:

«Սիրում եմ հայկական կլիպներ՝ Արմենչիկ, Քրիստինե Պեպելյան, Արսեն Սաֆարյան»,- հայկական էստրադային կատարողներին է թվարկում Սամիրը:

«Սպորտ եմ սիրում, վազք եմ սիրում, չնայած այստեղ վազելու տեղ չկա: Բայց ամենաշատը աշխատել եմ սիրում՝ ամեն տեսակի աշխատանք: Այստեղ ամեն ինչ լավ է, ուղղակի գործ չկա, բան չկա անելու, պարապ եմ մնում»:

ԳԵՂԱՄ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
(կրճատումներով)

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը եւ կազմը

ՀՀ կենտրոնական բանկը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 52-րդ հոդվածի դրույթներով, ներկայացնում է

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակի եւ կազմի մասին
2007թ 2-րդ եռամսյակ (ներառյալ եզրափակիչ շրջանառությունը)

Եռամսյակի սկիզբ			
I.Համախառն արտաքին ակտիվներ		1,062,908,335.22	ԱՄՆ դոլար
այդ թվում՝			
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		1,062,907,613.21	ԱՄՆ դոլար
որից՝			
ՀՓԻ ԱՄՀ-ում	7,762,545.70 ՀՓԻ	11,722,889.45	ԱՄՆ դոլար
պահուստային դիրք ԱՄՀ-ում	0.00 ՀՓԻ	0.00	ԱՄՆ դոլար
II.Զուտ արտաքին ակտիվներ		877,778,200.89	ԱՄՆ դոլար
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով		877,777,478.88	ԱՄՆ դոլար
Եռամսյակի վերջ			
I.Համախառն արտաքին ակտիվներ		1,216,027,357.00	ԱՄՆ դոլար
այդ թվում՝			
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		1,216,026,640.34	ԱՄՆ դոլար
որից՝			
ՀՓԻ ԱՄՀ-ում	3,973,660.50 ՀՓԻ	6,022,358.45	ԱՄՆ դոլար
պահուստային դիրք ԱՄՀ-ում	0.00 ՀՓԻ	0.00	ԱՄՆ դոլար
II.Զուտ արտաքին ակտիվներ		1,034,740,813.90	ԱՄՆ դոլար*
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով		1,034,740,097.24	ԱՄՆ դոլար

*Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակի եւ կազմի մասին սույն տեղեկատվությունը ունի որոշ տարբերություններ ՀՀ ԿԲ ֆինանսական հաշվետվության առանձին տվյալների հետ, քանի որ այն կազմվել է հիմք ընդունելով Արժույթի Միջազգային Հիմնադրամի դրամավարկային եւ ֆինանսական վիճակագրության մեթոդաբանությունը:

Մասնագիտություն, որն անհրաժեշտ է ամենուր
ԲԱՐՁՐԱԿԱՐԳ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ
Ավարտելով **եռամսյա դասընթացը** դուք կստանաք.
- հաշվապահությունը վարելու գիտելիքներ եւ կիրառական հմտություններ,
- հաշվապահական եւ հարկային հաշվառումը ինքնուրույն վարելու փորձ,
- մեկամսյա աշխատանքային պրակտիկա եւ առաջին աշխատանքի փորձ,
- աջակցություն աշխատանքի տեղավորման հարցում
Ավարտողներին տրվում է պետական նմուշի հավաստագիր:
«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» կենտրոն

«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» ԿԵՆՏՐՈՆ
Բաղրամյան 24դ,
ՀՀ Գիտությունների Ակադեմիայի
6-րդ հարկ, 54-24-81

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 07/32» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Վայոց Ձորի մարզպետարանի կարիքների համար անհրաժեշտ գույքի արտադրության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 825 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», Հ/Հ 247230066158 «Բեջ-Գալ» ՍՊԸ -ի հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Հ. Սարգսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հաստատող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 15:00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/131 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Շիրակի մարզպետարանի կարիքների համար՝ գ. Լուսակերտի (Արթիկի տարածաշրջան) մեկ կամրջային անցման վերականգնման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1050 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Երեբունու մասնաճյուղ «Բեջ-Գալ» ՍՊ ընկերության N 2477230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հաստատող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը ժամը 14:30-ը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/132 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Շիրակի մարզպետարանի կարիքների համար Տ-7-67, Նոր Կյանք-Փանիկ (Արթիկի տարածաշրջան) մարզային նշանակության ավտոճանապարհի կմ 9+020-ում կամրջի, գ. Հոռոմի (Արթիկի տարածաշրջան) երկու խողովակների, գ. Նոր Կյանքի (Արթիկի տարածաշրջան) գյուղամիջյան կամրջի եւ գ. Պեմզաշենի (Արթիկի տարածաշրջան) խողովակի վերականգնման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Երեբունու մասնաճյուղ «Բեջ-Գալ» ՍՊ ընկերության N 2477230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հաստատող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը ժամը 15:30-ը:

«Վահագնի» թաղամասում գործող **«Միրանուշ Եղիազարյան» դիվանագիտական դպրոցը** կատարում է 2007-2008 ուսարվա ընդունելություն:
Դպրոցի կազմի մեջ ներառված են երաժշտական, շախմատի, սպորտ դպրոցները: Դպրոցն ապահովում է փոխադրամիջոց եւ սնունդ:
Հեռ. 398104, 091.427224
www.diplomaticschool.nt.am

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 22.08.2007 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	337.06
EUR	1	ԵՎՐՈ	455.30
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	13.04
GEL	1	Վրաց. լարի	202.62

www.azg.am
www.azgdaily.com

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 22.08.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: